

3-9590 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6. } చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జూలై నెల 22 వ తేది మంగళవారము } NO. 93.
సంపుటము. ౬ } సిద్ధార్థ నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస బహుళ దశమి గం. } సంచిక ౯౩

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.

బృహత్ మంజుష్ఠాదికౌవర్ధ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
½ పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి
మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము
దగ్ధులకు మంచిమందు.
½ పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవసారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మసూటికల్ వర్క్స్
ఆయుర్వేద యోషధముల తయారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

ముఖ్య గమనింపు
పండిత కే. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారి కృష్ణరీల వాట కము అత్యుత్తమునకు సిద్ధముగ నున్నది. తెల. రు. 1-4-0.
హెచ్. ఆర్. చంద్రా ఆంధ్ర కంపెనీ, బుక్స్, స్టెల్లర్స్ అండ్ పబ్లిషర్స్, బళ్లారి.

రైసుమిల్లు అద్దెకు ఇచ్చుట.
శ్రీష్టాజిల్లా యేలూరుతాలూకా పూర్వ గ్రామములోని మాతాలూకా స్త్రీముఖజను, బా యలరుగలిగి ఉప్పును బియ్యం వచ్చిబియ్యం రియూరుచేయుటకు సదుపాయములు గల "శ్రీరా మారైసుమిల్లు" ఇదివరకు పాలు ౧-కి రు 5-0-0 ల చొ॥ నాలుగు సం॥ రయలకు అద్దెకు ఇవ్వబడినది. సదరు వాయిదా ఈనెల 24-వ తేదీతో అంత్య మైపోవును. తిరిగి అద్దెకు ఇచ్చుటకు ఆ తేదీనే (24-7-19) 1 గంట లగాయతు 6 గంటలవరకు పాట జరుపవలయును. కావలసినవారు ఆ తేదీ నాటికి వచ్చి పాడుకొనవచ్చును. పాట పరతులు పాటకాలమందు తెలుపబడును.

మర:- సదరు ప్యాక్టోరి రైలుస్టేషనుకు ఏలూరు కాల్యకు, మధ్యచండి సరాసరిగా పడవల లోనికి రైలులోకి ఎగుమతి దిగుమతులు జరుప ననుకూలమైన స్థలమునందు వాటి నంటియున్నది.

పూర్వ, } కల్లి చిట్టి అబ్బాయి, }
16-7-1919. } మానేజరు.

నర్వపుశ్చిక విషనంజీవిని.
(రిజిస్టర్డ్ టేబు మార్కు)
దృఢమో వచ్చువారు సంకోచముతో పోవుదురు. శుభములేదని యజ్ఞచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండే కలసిన యావృష్టవధము. అంక్ష యూజున, తేలియైద్యులచే పొగ డ్రాగించబడియున్నది. ఎన్ని వినము జుంపినను మందు గుణముమాడదు, తెలుసకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువ్వురొ గించును. తెల పాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకెట్ల తెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి తెలు.

పిలేసారి 2 ప్యాకెట్లు రిప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వం. కర్రకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. శిరుశామా:- ధన లక్ష్మి కంపెనీ, 16 కెంకటేశ్వర స్త్రీ, పిడి, పాకాడుకేట పోస్టు, మదరాసు.

126 **అద్భుత నివారిణి.**
ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రో టానిక్ పెనెన్సు

ఇది బలహీనుల కును నీరసుల కును మందు. నిద్ర లేవందు టు, జ్ఞాతకము కళ్ళకు గను, మెదడు దిమ్మ గా నుండుట,

నియం దంతమాత్ర మిచ్చలేవందుట, నిస్సత్తుక, బలహీనము, ఆయాసము, కుక్కనవ్వుమహాగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక కేలమంది ఇందుకలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినము 2కి బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు 2కిమారు పోషింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

జీవనము! ప రి మ ల్ల ద్ర వ్య ము ల రా జు నవీనము!!

అ మృ తాం జ న ము
అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
జేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బీతో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అ మృ తాం జ న ము డి పో,
6, లంబు కెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

ఆటో దిల్ బహార్
మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోకవోల్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన కనము మధ్యలోనుంటే యెంత కుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు రుచి నేనియండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాథాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

తెల ½ డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జీ
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, ½ అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.
నెం 165, బామ్బాయ్ నీడు వీధి, బొంబాయి.

సంఘటనలు

ఆంధ్రదేశము

కారంచేదు.

యధ్యక్షులచేతను గాన ఈ నెల 19-వ తేది శనివారమున బాపట్ల తాలూకా కారంచేదు గ్రామములో ఆన్లు ములే 1000 వెయ్యిమంది బీదజనులకు ఆన్లు దానము చేసి నా నా విధ వాద్యములతో మూర్ఖ బాలబాలికలతోడను పురజనులతోడను, శ్రీ భవచూర్తి చక్రవర్తిగారికి జయజయ స్తుతలతో పూజించుటకు పూరేగింపు చేసి ఫలాహారములను నిష్కలములలో సహజముగా పూజించున విధానములతో ఆంధ్రదేశమున అతివైభవముతో జరుపబడినది-పురవాసి.

జగంపేట.

19-7-1919 తేదీన శ్రీ మిత్రులందరివారికి, వైకుంఠము జరిగిన సంధిమహోత్సవము, పద్మావతి తాలూకా జగంపేట గ్రామమునకు వైకుంఠముగానైన మహారాజశ్రీ, చారాచంద్రేశ్వరస్వామిగారు, బీదలకు గొప్పక ఆన్లు దానము చేసి నారు. ఈ గొజున చుట్టుప్రక్కల నుండు గ్రామములకుండి యు నీ యూరికుండియును దానము 1500 కు వైగ నుండిరి. వీరికింకను స్వయముగా దగ్గరకుండి సంకల్పిగా సంతర్పణ చేయించెను. ఈ మహాభావమును వైకుంఠ విధానమును నిచ్చునది.

పోలవరము.

ఈ నెల 19-వ తేదీన కాయంకాలము 4 గంటలకు, విభావట్టుకుం బట్టా గోలకొండ గ్రామముందు మి. రా. శ్రీ మహావారి బాసకిరామస్వామిగారి ఆధిపత్యమున సంధి ఉత్సవము జరుపబడినది. ఉద్యోగములు, వస్త్రములు, వ్యవసాయదానము, తదితరము సభనలంకరించిరి. వైకరాధ్యులతోను, రామభజన తోను సభ ప్రారంభమయ్యెను. రాజభక్తినిగూర్చి పెక్కుమంది ఆంధ్రులను కలగజేసింది. బాసకి ఫలాహారమును పంపివెట్టబడినది. మంగళవారములతోను, జయజయ కరతాల భ్యులతోను సభ ముగిసెను. — ఒక పత్రము.

మదనపల్లె

ఈ నెల 19 వ తేదీ శనివారము గొజున నిచ్చట సంధిమహోత్సవము జరుగదముగా జరిగినది. కిరివిగ బీదలకు ఆన్లు దానము చేయబడినది. బాలబాలికా పాఠశాలలందు సభలు చేయబడి ఫలాహారమును పంచివెట్టబడినది. బాటియ కళాశాలలందు వాయుముక్తిదేవ ప్రదర్శించబడినది. కాని స్థానికస్థానికాధ్యక్షులును, యిరర పెద్దలును చాలమంది చిత్తూరునకు యేర్పాటు చేయబడిన కలెక్టరువారి దర్బారునకు పోయియుండుటచే కాబోలు ఇచ్చట జరిగిన సభలను, అటులను ఒక కార్యక్రమము ననుసరింపక పోవుట గొప్పలోటు జరిగినది. — పెమ్మరాజు నారాయణమూర్తి.

పడిలిపురం.

ఈ నెల 7-వ తేదీన మా గ్రామమున సంధిఉత్సవము మాకు దగ్గరగా నన్న పోలికనైనను, అధికారులు అయిన కలుయిసెప్పెక్కురు గారి యాధిపత్యమున మా గ్రామమున కొందఱకర్తల సహాయమునను జరిగినది. ముమారు 400 మంది బీదలకు ఆన్లు దానం చేసి నారు. సాంకేతికము 4 గంటల కాలమున చుట్టుప్రక్కలను గ్రామరయులకు పిరాపురం వెను గోలకొండ కోయలకు తెలియబట్టి మిటింగును జరిగినది. ఆరాత్రి 10 గంటలకు పర్యంతం శ్రీ జాగ్గి చక్రవర్తి మేరిరాజి గార్ల పట్టుమలను నలంకరించి పూరేగింపు జరిగింది - ఒక విలేఖరి.

సికిందరాబాదు

శనివారమునాడు నెలవియ్యబడినది. ప్రజలధికోత్సాహమును వెల్లడించిరి. రెసిడెంటుగారు ఆహ్వానముల నంపగా చాలమంది రెసిడెంటుగారి మందిరావరణమున సమావేశమై. మేగరు హెచ్. ఆర్. లారెన్సుగారు సంధిమహోత్సవం సంగ్రహమును చదివెరి. సర్ ప్రభుత్వ ప్రభుగారు రాజప్రభులనును చదివెరి. బాట్లచక్రవర్తిగారికి ముమ్మారు జయజయధ్వజములు ముచ్చరముగ జరుపబడినది. చాలమంది బడిపిలును వచ్చిరి. ప్రభుసతిగారు పిల్లల కందరికిని మిత్రములను పంచివెట్టింది. సంసాన ప్రధానాధ్యక్షులు మైకోద్యోగులు మున్నగు వారు తలుపులు వచ్చిరి.

కడికాపురం

మామూల తాలూకా కడికాపురం గ్రామములో బుద్ధి రాజు నారాయణరాజుగారు ఆంకాల పుండరీకాక్షరావు నాయకు, గాజులరామన్న ప్రోత్సాహమున 400 మంది మందికి బీదలకు ఆన్లు దానము 7-7-19 తేదీన మధ్యాహ్నం 12 గంటల మొదలు సాయంత్రం 5 గంటల వరకు ఆన్లు దానము చేసి సాయంత్రం 8 గంటలకు శ్రీ రాజచక్రవర్తి దంతుల పట్టుమలను నుండిమొగిసి మంగళ వాద్య విశేషములతో నాటిన పాపురం పోలికను సముయిసెప్పెక్కురు గ్రామ యిమ్మూలలో రాత్రి 8-9 గంటలవరకు సభకుడిసి. బుద్ధి రాజు మూర్ఖనారాయణరాజుగారు గాటుపిరాపురం పోలికను పట్టుమల సెప్పెక్కురు యిద్దరు యువకన్యసింది. ముమారు 800 మంది జనము వచ్చినారు. పిదప రాజచక్రవర్తి గారికిని మిత్రులందరికిని సభాధిపతిగారికిని జయజయధ్వజములతో సభ ముగిసినది. — ఆంకాల పుండరీకాక్షరావు.

కోట

మాపురమున బోర్డు యెలిమెంటరీ పాఠశాలలోపాధ్యా యులు సామాజ్యాధ్యక్షుల పట్టుమలను వెల్లడించి రాజ కీయాలంకారములతో వచ్చి పోలికనువారితోడను యిరర రాజకీయాధ్యక్షులతోడను రాజభక్తి విషయములకు పాటు బాటు విద్యార్థుల సమాహములతోడను మేళనముల తోడను నూరేగింపుగావించిరి. ఉత్సవానంతరమున మాఫిర్కా రివిన్యూ యిక్ సెక్కురుగారు శ్రీ ముగిసి. రంగారావుల వారి యాధిపత్యమున నొకసభ జరిగెను. అందు ఆధ్యక్షులును, బోర్డు యెలిమెంటరీ స్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారు శ్రీ ఆనంతాచార్యులవారును మాయూరిరెడ్డిభామయ్యలలో నొకరు శ్రీ పాత్రై శేషరెడ్డిగారును రాజభక్తిని గురించి యుద్ధ తరిసమాప్తిని గుఱించియు సభ్యులందరి. రాజ భక్తిని గుఱించిన జన్మములు చదువబడినది. చక్రవర్తిగారికి సాఖ్యమియ్యదని భగవంతుని ప్రార్థించి మంగళము పొడిస పిదప పిల్లవాండ్రును చక్కర వండివెట్టబడినది. అంతిలో సభ ముగిసెను. — మై. హనుమంతరావు.

నందిగామ.

కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా నందిగామయందు 19-వ తేదీన సంధి ఉత్సవము జరుగదముగా జరిగెను. బీదజనులకు ఆన్లు దానము చేయుటకోరకు సర్కారువారి కల్ల 240 రూపాయల శ్రీ మత్తూరిరామగారివలన 800 రూపాయల తాలూకా ప్రజల మూలమున ముమారు 500 రూపాయల పోగు చేయబడినది. ఇచ్చటి స్కూలు విద్యార్థులందరు సంకీర్తనము చేయుచు బ్రటిను పతాకముల నెగురవేయుచు కోలా వాలభ్యులతో పురము సంతయు తిరిగిరి. తరువాత విల్లియం రాజగారి ప్రభుమంద దర్బారు జరిగెను. అచ్చట ఉద్యోగ స్థులు, పురజనులు, విద్యార్థు లందర యెదుట సంధిమహోత్సవ చదువబడినది. సాయంత్రము మొదలు రాత్రి 4 గంటలవరకు 1000 మంది బీదజనులకు ఆన్లు దానము చేయబడినది. ఈ కార్య భారమంతయు, భవము పోగుచేయుట మొదలు, అన్నము వడ్డనచేయువరకును ఆధ్యాధికారి భిమును, ఉదారభిక్షకును, అగు మాతపాపియదాత కె. లక్ష్మణరావు నాయకుగారి వలననే నిర్వహించబడినది. ఈ సంధిమహోత్సవము ఇచ్చటి బాలభట సంఘమువారు చేసిన సహాయము ప్రశంసార్హము. — నందిగామ, తిరవ్రావ తాలూకాల విలేఖరుడు.

భీమునిపట్నం

జూలై 19-వ తేదీ ఈయూత్సవములకై యీ పట్టణమున ముమారు 250 రూపాయలు వందానములు కాబడినది. నేటియుదయము 8 గంటలకు గ్రామములో గల విద్యార్థులందరును తాలూకా కడేరెడ్డ సమావేశమై మి. ఎలియట్టు దొరగారి యజమాన్యమున రాజభక్తి గీతముతో నూరేగిరి. ముమారు 1000 మంది పిల్లలకు మిత్రములును, అగ్రేమండ్లుకు పంచివెట్ట బడినది. మధ్యాహ్నము శ్రీ సర్కారువారి పాత్రీలో చేయించి బీదలకు దీప్తాబ్ధి తపాపియదాతవారు, ఆ మిత్రులందరూగారు, గొట్టియక్కల జగన్నాథరావుగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్. తేజోమూర్తుల ఆధ్యక్షులకుంతులుగార్ల యాజమాన్యమున ఆన్లు దాన మొసంగబడినది. నాలుగుగంటలకు పోర్టు ఆఫీసువద్ద దొరలకు భోజనము మిత్రహారవిందు జరిగినది. తరువది మున్యసివల్ ఆఫీసువద్ద మైనేజరుగారు గున్నయ్య

శ్రీశ్రీగారివలన సంధిమహోత్సవము గూర్చి చక్కని యువవాడక మొసంగబడినది. పిమ్మట యూరేగింపు యుత్సవము జరిగిన వెనుక చుంచుబుద్ధు, తారాజువ్యుల కొన్ని కాల్యబడినది. కొండవైకున్న శ్రీస్వనిమాస్వామివారి యాలయమున దీపారాధన చేయబడినది. — పురవాసి.

గుంటూరు.

సంధి మహోత్సవ సంధ్యమున నీ నెల 19 వ తేదీన మా పురముందు కొన్ని వేడుకలు ఆర్యులైనానుతో జరుప బడినది. పురవీరులలోను, గవర్న మెంటు ఆఫీసులయొద్దకు పెద్ద కమానులు గట్టి ప్రస్తుతాక్షరములతో విజయ వాక్యములు తెలిపించబడినది. ఉదయము 8 గంటలకు పురపురమును మున్యసివల్ స్కూలుకు దగ్గరకు నొక విజయ స్థూపమును గట్టుటకు కేంపుస్థాపన శ్రీ కలెక్టరుగారిచే జేయబడినది. ఇది 60 అడుగుల ఎత్తునుండు. దీనివై వెయ్యి రూపాయల నిల గల పెద్ద గడియారము ఆవర్చుబడినది. దాదాపు దీనికై పది నేల రూపాయలకు మా మున్యసివల్ వారు కరూలుచేసి వ్యయ పెట్టి నిర్మించియున్నారు. దీనికంతకు మా మున్యసివల్ చేర్చేనుగారి నిరంతరకృషిపోత్సాహ మని చెప్పిన అతికయోక్తి కాజాలదు.

అనంతరము పోలికనువారు కేవలమేయు మైదానము లో వివిధమైన ఆటలలో వందెములు జరిగెను. విజయ మొందిన వారికి బహుమతు లియబడిన మధ్యాహ్నము శ్రీ కృష్ణాకాటక్ ప్రస్తుతాక్షర బీదలకు సంతకై ఆన్లు పోవానము సమాపబడినది. ముగిసె గంటల మధ్య పాఠశాలలలో బాలలకు మిత్రములు పంచివెట్టబడినది.

సాయంత్రము 5 గంటలకు కలెక్టరు ఆఫీసువద్ద గొప్ప దర్బారు జరుపబడినది. దానికి మంతులములలోని ప్రముఖులందరు ఆహ్వానింపబడిరి. పురమందిరి ఉన్నతోద్యోగులు కది తర ప్రముఖులందఱు రావించబడిరి.

ప్రభుమును మా కలెక్టరుగారు శ్రీ భాగవతాదురు ఉన్నాక సాహేబుగారు జర్మినీవారిలో మిత్రులందరి వారు చేసికొనిన సంధిమహోత్సవ జరిగిరి. అనంతరము బలిజే పల్లి లక్ష్మీకాంత కవిగారు సంధిమహోత్సవ సందర్భము సారముగ రచియించిన కొన్ని కవ్యములను జదివి సభ్యుల మన్ననలకు పాత్రులైరి. తరువాత రిజిస్ట్రార్ గారు మంచిని చేసినందులకు కేరల్ తపాపియదాతవారు శ్రీ పిల్లలమర్రి సోమయాజులుగారికి గవర్నరుగారిచే పంపబడిన యొక ఫర్మన్ నాను సర్టిఫికేటును శ్రీ కలెక్టరుగారు రొంగిరి. తెనాలి నివాసులగు కనకసుందరముగారికిని, నంటూరు మునసబుగారు గారు వాసిరెడ్డి కోటయ్యగారికిని పతకము లియ్యబడినది.

పిమ్మట, గుంటూరు జైలునుండి 18 మంది ఖయీలు విడదల చేయబడినట్లును, 8 మందికి కిత్తులెత్తింపబడినట్లును, రాజమండ్రి జైలులలో 65 మంది విడుదల కాబడినట్లును శ్రీ కలెక్టరు గారు తెలియబడినది. విజయ ఘోషలతో సభ ముగింప బడినది.

అనంతరము, మిక్కిలి మనోహరముగ నలంకరింపబడిన ఒకరథముమీద రాజనందకుల పట్టుమల మున్నవైభవముతో పురమంతయు నూరేగింపు చేయబడినది. ఆన్లు విభజనలైన వాద్య ఘోషలతోను, గాగనలెలులతోను, భాణ సంచాలతోను నూరేగింపు కన్నులపండువుగ జరుపబడినది. ఉదయము మొదలు రాత్రి 9 గంటలవరకు సంధి మహోత్సవ మిపురమున అతివైభవముతో జరుపబడినది. — న్యక్తి నువిలేఖరి.

పాండుచ్చేరి

15 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు పొగింసువారి జయము తెల్పు ఫిరంగులు మోగింపబడినవి. — డూప్లేయియదాతలు, శ్రీ గవర్నరుగారి బంగారామట్టునున్న అన్ని గవర్న మెంటు ఆఫీసులు చిత్రాంకులతో విజయ పతాకములు బారులు తీర్చి కట్టబడినవి. 7½ గంటలకు గవర్నరుగారి మునిసిపల్ ఛెయిన్ గారు ఆహ్వానించి విసలిపత్రము సమర్పించి పొగింసువారి జయమును గూర్చి మచ్చటించిరి. — 15 తారీఖున అన్ని వేళలను నిరంతర మన్న దానము జరుపబడినది, బీదలకు బట్టలిచ్చిరి. టిక్కెట్టులేకుండగనే గరిడిటిలు, గుట్టపుపండుములు జల్కారేకలా మొదలగు వేడుకలు నాటిదిన మంతయు జరుపబడినది.

16 తేదీ — ఆరుగంటలకు ఫిరంగుల జయధ్వజమును కలెక్టరు, బాలీయ గీతమునాడిరి. నాటి దినమంతయు గర్జన మొదలగు విసేదములు బహిరంగముగా జరుపబడినవి. 16 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు లగాయకు టిక్కెట్టులేకుండగనే డూప్లేయియదాతలలో గవర్నరుగారి మేడయెదుట భాణ వేడుకలు మిక్కిలి విసేదముగా జరుపబడినవి — డాక్టరు యస్. వి. యస్. రాజు

బందరువిధిలోని బట్టలవర్తకులు.

సంధ్యభ్యుత్ గౌరవార్థమై ఆదివారమునాడు బందరు విధిలోని బట్టల దుకాణము లన్నియును మూతబడినవి. బీదల భోజనార్థమై భజనము ప్రోగుజేయ బడినది. ఆదివారమునాడు దుకాణములు మూతబడినవి. బీదల భోజనార్థమై భజనము ప్రోగుజేయ బడినది.

* * * *

దక్షిణ ఇండియా ఇండిస్ట్రీయలును మేనేజింగు డైరెక్టరు మాజీ మహమ్మదు ఇబ్రహీము సేటుగారు సంధ్య భ్యుత్ సందర్భమున గతవారము మధ్యాహ్నము వాటా టాక్సు రోడ్డులోనున్న రిలయన్సు రైనుమిల్లు కాంపౌండులో, ఈకంపెనీయొక్క పని వాండ్ల కందరక్షను. రిలయన్సు ఫౌండరీ, ఇంజనీరింగు పనులవాడినది, వదరాసు రోడ్డు రాండు పనులవాడినది సంస్కృతి భోజనము పెట్టబడినది. వెయ్యియందొకటి 9 రకముల భోజనవార్తములు, మాంసమును గూడ పెట్టబడినది. ఈ భోజనములు శరీరా జరగుటకు ఇబ్రహీముసేటుగారు, ఆర్. కే. ధనపాలు మొదలయినవారు, కంపెనీ క్లెరిక్స్, రిలయన్సు ఫౌండరీ మేనేజరు, ఇంజనీరు డబ్ల్యు. హెచ్. లాటర్గిగారును స్వయముగా కనగొనిరి పని వాండ్లు భోజనముజేసిన తరువాత సరసమున నున్న బీదలకు కూడ అన్న దానము చేసిరి. భోజనాంతరము కాంపౌండులో బ్రిటిషు పతాకము ఎత్తబడినది భజనము మొదలయినది గాన దేశభావలలో సంధ్యభ్యుత్తు యొక్క ప్రాముఖ్యత జర్మనీ ఓకీపాయింతుకు ఎరుకు సంకేతములను నో, బ్రిటిషు పాలనముక్రింద యుండుటవలనగల లాభములకు గూర్చి ఉపన్యసింపిరి.

నారాయణ దేవర కెరి

బల్లారి జిల్లాపర్యాసపేట తాలూకా నారాయణ దేవర కెరిలో 19-7-19 వ తేదీ శనివారమున సంధ్యభ్యుత్తు జరుపుటకు పాఠశాలలో విద్యనభ్యసించుచున్న బాల బాలికా రత్నములతోడ సహభాగ్యులు బాలీసుస్టేషన్లో సమాజేశమైరి. కదరుసభకు వచ్చినవారు బాల, బాలికలు, పాము కలసి సుమారు 200 మందిఉండిరి. బాల, బాలికలు డైరెక్ట్, రాజభక్తి కీర్తనలు పాడిరి. ఈసభకు రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టర్ కె. మల్లాదికామ్రులవారు అగ్రాసనాధిపతిగా నుండిరి. గతగ హనుమంతరావుగారు, గర్లమ్మమ్మ హెడ్డాప్తురు వాళ్లమ్మ గారు మృదువాకర్ణులతో ప్రభుభక్తిని గురించి కొంత తడవు ఉపన్యసింపిరి సభ్యులను సంతసంప జేసిరి. కారవారిడింగు రూము సెక్రటరీ.

బర్మా

బర్మాలోను యిండియాలోను అన్ని పట్టణములందును సంధి వృత్తనములు జరుపబడినవి. అన్ని పట్టణములలోను శని వారమునాడు కలవియ్యబడినది. సభలలో సంధివర్తకులు చదివబడినవి. చాలమంది బై దీక్షు కదలబడిరి. వలకొలది చేదలకు అన్నదానము చేయబడినది. దీపావళి వృత్తనములు చాల బాగుగా జరుపబడినవి.

బెంగళూరు

చిత్తవ్రముఖుని అన్న దానము. శనివారమునాడు బెంగళూరునగరమున పూర్వభ్యుత్తు క్రమము 6000 మంది వేదల కన్న దానము చేయబడినది. దివాను సర్దారు కాంతరాజపురుగు నారును. ప్రధానోద్యోగులను పొరులలో ప్రముఖులను వచ్చి యుండిరి ముద్దమున మైసూరు సేనలు చేసిన సహాయమును గూర్చి పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు దివానుబహదరు కే. పి. పుట్టన్న శ్రేష్ఠిగా దుపన్యసింపిరి. తెనాలి హాసరీ కుజస్థితియు ఏలూరు వాస్తవ్యుడును గొప్ప బియ్యపు వర్తకులగు అప్పన రామచంద్రరావు గారును ఆంధ్ర ఆర్యవైశ్య ప్రముఖులు నేడివగరమున జరుగుచున్న అన్నదానమునకు నలు నిమ ద్రవ్యము నొసంగెను. ఈ రామచంద్రరావు గారు మైసూరు సంస్థానమువారికి బియ్యపు కంట్రాక్టుదారుగా నున్నారని నాలై నెల 1వ తేదీ నుండియు రామచంద్రరావుగారు బెంగళూరులో దినమునకు రెండు వందల మందికి అన్నదానము చేయుచున్నారని. ఇందులకు మనమందరమును రామచంద్రరావుగారికి కృతజ్ఞతను తెలుపవలెనని పుట్టన్న శ్రేష్ఠిగారు నడిపిరి. యవరాజుగారికి పుత్రజననము కలిగినది. ఈ సంధిభ్యుత్తు దినమున వీపుత్రజననము శుభాదర్శమైనది ఈ పుత్రజననమునకు సంస్థానము నా రందరును మిక్కిలి సంతసించుచున్నారు. అందులకుగాను ప్రత్యేకముగ బట్టలను పంపదారయును పంచిపెట్టబడుచున్నది పని పుట్టన్న శ్రేష్ఠిగారు నడిపిరి. దివాను గారు సంకల్పింపిరి ఏర్పాటుల నన్ని

కీర్తి శేషులగు డాక్టరు టి. యం. నాయుగారు.

టిని చూచి సంతసించి రామచంద్రరావుగారిని చాల గౌరవించిరి. మిట వ్యాపారమున కలిగిన లాభము నిట్లు సద్వినియోగము చేయుటవలన సార్వభౌమ కలిగినదని నడిపిరి. భోజనములు పెట్టించుటలో బెంగళూరు బాలధర్మము చాల సహాయము చేసిరి.

బెంగళూరులో ఖైదీలనుపదలుట.

సంధి సందర్భమున ఖైదీలకు కదలుటకు యిండియా దొరతన మువారు త్రువు చేసిన పద్ధతి నే మైసూరు మహారాజుగారు కూడ నుత్తరువుచేసిరి. 21-వ తేదీ బెంగళూరు నెలటలు జయములోనుండి 112 గురిని వదలిరి వారిలో 10 మంది స్త్రీలు ఇద్దరు నీచిలు భయిడిలు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

దక్షిణాఫ్రికా దొరతనము వాంఛటి భారతీయుల స్వాతంత్ర్యములకు భంగకరముగ నిలిచిరనేరక చట్టమును నిరసించుటకు బొంబాయి నగరమున మా|| సర్ దిన్నా వెటిటు గారి ఆధ్వర్యమున క్రింద ఎక్సల్సిమను నాటకశాలయందు గొప్ప సభ ఈ నెల 18 వ తేదీ ప్రాయుంకాలమున జరిగింది. ఈచట్టము వలన నచట భారతీయులకు గల కొద్దిస్వాతంత్ర్యములకునూడ భంగము కలుగు చున్నది. నేను సంధి ఉత్సవము లంతటను జరుగుచుండ మన మిట్లాక్షేపణ న జరుపవలసి వచ్చుట విధిక్వతము. బలవంతుల మోటుబలమునుండి బలహీనులను కాపాడి భర్తయును నిఘటన కీసమర మొనర్చబడినది మనము వింటిమి. ఈయుద్ధమున కన్ని విధముల యిండియా వారు చాలతోడ్పడిరి. మన సహాయము సందర్శన వ్రేకొనిందిరి గాని యుద్ధము ముగియగానే వారన్నిటిని మరచి మన స్వాతంత్ర్యముల సంకెటు మొందింపగడగిరి. ఉన్న యిబ్బందులుగూడ తొలగింపబడునని మనము తలచితిమి. దక్షిణాఫ్రికా వారు స్వాతంత్ర్యముననే ప్రధానము చేసుకొనిరి. ఇట్లు సామ్రాజ్యములోని వివిధదేశములవారు నిరోధములను కల్పించినవో నిక సాయరక్త్య సహకారము తెట్లు కలుగగలవు ఈ యుద్ధమువంటి యుద్ధము కలిగిన ప్రార్థమెట్లు కలుగును. ఒక దేశము వారికి దేశము వారిని నిరోధించినవో వీరు మరత్ర వారి నెట్లు నిరోధించునంద గలరు. ఇట్టివిజరి గనేని అన్ని దేశములను సామ్రాజ్యమునందలి భాగములను నిర్లక్ష్యము. కాన సామ్రాజ్యమును లండుకిని ఒక్కటే స్వాధీనముండవలెను గాని సామ్రాజ్యములను ప్రాజ్ఞేయులకును వేరువేరు వ్యాపారముండగూడదని మనము పట్టుదలతో వాదించుటలెను. ఇండియా దొరతనమువారి చట్టమును రద్దుపరపించవలెను. అట్లు జరుగజేసి భరతిభూదమునందలి భారతీయులందరును స్వాతంత్ర్య వృత్తిరేకముగాని విధానమున కక్రితంచన లేకుండ పనిచేసెద రని దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు గ్రహింతురు గాక యని ఆధ్వర్యము నుడిపెను. పిమ్మట సర్ నారాయణ చంద్రావర్మ గారు తిద్దివయితకును తీర్మానము నుపహించిరి. దానిని గంధిగారు రుజువించిరి. గంధిగారి కన్యభర్తగా నుండుటచే మారుచుండియే దేశభావలో ముచ్చటించిరి. మా|| కామల్లాసుగా రుజువించుచు రాజప్రతినిధిగారేమి చేయుచున్నదియు ప్రకటింపవలెననిరి. ఆఫ్రికాభారతీయుల పట్లసానుభూతిని తెలుపు తీర్మానమునుగూడ ఆమోదించిరి.

లోకమాన్యుని ౬౪-వ జన్మదినము.

ఈ నెల 28 తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 6-30 గంటలకు వ్రెసిడెన్సీ కాలేజీ కేంద్రుగ నన్న బీదివద్ద, లోకమాన్యు తిలకుగారి 64-వ జన్మదినోత్సవ ఉండర్భయన వదరాసు పాఠశలసభ జరుగును. డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి సంతకము చదువబడును. ఎస్. కస్తూరింగ అయ్యంగారు కలకత్తానుండి కచ్చిసయెడల వారు సభాధ్యక్షుల పనించెదరు.

సి. రాజగోపాలాచారి బి. ఏ. బి. ఎల్, పి. నారాయణమూర్తి బి. ఏ, బి. ఎల్, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, బి. ఏ, బి. ఎల్, ఎమ్. సి. సంజయరావు. బి. ఏ, ఎమ్. బి. సి. ఎమ్, కె. బాలసుబ్రహ్మణ్యఅయ్యకు. బి. ఏ, బి. ఎల్, బి. సోమన్న బి. ఏ, బి. ఎల్, వి. ఎస్. నరసింహాచారి. బి: ఎ, బి. ఎల్, టి. ఎమ్ కృష్ణస్వామి అయ్యకు. బి ఏ, బి. ఎల్, ఇ. ఎల్. అయ్యకు బారిష్టరు, కె. పి. కేశవమి నకు, బారిష్టరు, కె. పి. పద్మనాభపిల్లే బారిష్టరు, ఎస్. వి. ఎల్. నరసింహము బారిష్టరు, కె. నాగేశ్వరరావు, సి. శేష గిరిరావు. బి. ఏ ఎమ్. సాంకేతికరావు బి. ఏ, ఎ. రగునాథ రావు. బి. ఏ, బి. ఎల్, టి. ఎస్, కృష్ణరావు. ఎమ్. ఏ, ఎమ్. ఎల్, టి. ఆర్, రాఘవేంద్రరావు బి ఏ, బి. ఎల్. టి. హెచ్. రాఘవేంద్రరావు, . సి. ఆర్. మాధవరావు, కె. ఏ. రాజారావురావు. ఎమ్. ఆర్, రామశేష అయ్యకు, కె. రామస్వామి అయ్యకు. టి. ఎస్. రాజారావుశాస్త్రి, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలయినారు, టి. రంగనాథము నాయకు. ఆర్. జ్ఞానసంబంధము. బి. ఏ, బి. ఎల్, ఎమ్. ఎస్. నుబ్రహ్మణ్య అయ్యకు, నుబ్రహ్మణ్య కేవ, వి. సి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, తిరుమలాచార్యుడు, టి. వి. కల్యాణ సుందరమొదలయినారు, వి. ఓ. చిదంబరంపిల్లే, వి. లక్ష్మీ నారాయణ బారిష్టరు, ఎ. మూరస్వామిశెట్టి. జి. మారి సర్వోత్తమరావు.

పోగ్రాము.

దేవాలయములలో ఆర్చనలు, ప్రార్థనలు, బీదలకు అన్న దానము, తిలకుగారి కొనగు సంతకమున సంకేతములు చేయటం.

చిత్రపటముల అమ్మకము.

లోకమాన్యునిచిత్రపటము లీక్రొది ప్రదేశములలో విక్రయింపబడును:—గణేశాండుకో (తంబుకెట్టిపేడి) గురుగాజ అందుకో (వైకాపురోడ్డు) ఇండియను ఇండిస్ట్రీయల్స్ కంపెనీ (ఎస్టబ్లీష్మెంట్) నెంట్రీజు స్వదేశీస్టోర్సు (మాంబురోడ్డు) భారతభండరు(వీరరాఘవ మొదలిపేడి) భారతభండరు(ఎస్టబ్లీష్మెంట్) భారతభండరు (వరకువాకము) భారతభండరు (మైలాపూరు) కళివిలాస్ (మైలాపూరు) కారొనేమను కమర్షియలు హాలు (మైలాపూరు) గుడ్విక్రయంకో (మైలాపూరు) డాక్టరుమెర్ గారి ఎల్క్రెక్లివ డిస్పెన్సరీ (తిరువల్లిక్కేణి) శ్రీభక్త న ఆఫీసు (రాయపేట) ఆంధ్రపత్రికాఫీసు (తంబుకెట్టిపేడి) సన్సకప్ ఇండియా (ఎస్టబ్లీష్మెంట్) సన్స ఆఫ్ ఇండియా (తిరువల్లిక్కేణి).

* * * *

యావద్భారతవర్ధంత్యుత్సవము

నాల్గవ ప్రకటనము

సత్యగారిట్లు వ్యాసిరి. 28-వ తేదీని లండనునగరమున తిలకుగారికి జేరునట్లు సంఘమువారిదివరకే సద్భారములకు తంఠిములకముగా తెలియజేసిరి. ఈ ముక్కనలలో పాల్గొనినవారి మొత్తముసంఖ్య ముందువారమున తంఠిములకముగా లోకమాన్యునకు తెలుపబడును. సంకేతములవర్తియు 2-8-19 వ తేదీని టపాలో పంపబడును. లోకమాన్యుని చాయాపటములనిచ్చి సంకేతములను చేయించుకొను పనిచాలా చురుకుగా జరుగుచున్నది. అన్ని రాష్ట్రముల ప్రధాననగరములకును ఛాయాపటములు పంపబడినవి మండలముల వారు రాష్ట్రనగరమునకు వ్రాసిన పటములు లభించును. 27వ తేదీవరకు మాత్రమే సంకేతములు చేయించి ఆకాగితమును తపాలో 785 గిరాం బొంబాయి అను విలాసమునకు కమిటీ వారికి పంపవలెను. సామ్యుకు ప్రజనకువై చిరునామా కే పంపవలయును.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ జూలై నెల 22-వ తేదీ

మంగళవారము.

కీర్తి కేసులగు

డాక్టరు నాయుడుగారు

డాక్టరు నాయుడుగారి నెల 17 తేదీన లండను నగరమున చనిపోయిన తెలిసికొనుట కెంతయు చింతిలుచున్నాము. వీరు జా యింటు కమిటీ ఎడట బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యము గూర్చి సాక్ష్య విచ్చుటకును, ఆంగ్ల దేశీయులలో నీ విషయమై ప్రబోధము గలిగించుటకును వెడలి యుండిరి. వీరికి వ్యాధి ప్రబలమై మృత్యువు త్వరితం నాసన్న మగునని దలచుటచే, జా యింటు కమిటీవారు వీరి సాక్ష్యమును కమిషను మూలముగ గైకొనుటకు 18 తేదీని ఏర్పాటు చేసిరి. కాని, అదినమునకు పూర్వమే, నాయుడుగారు పిగతజీవులయిరి. మద్రాసు ప్రెస్బుట్రికా వృత్తాంతము ననుసరించి, వీరి వ్యాధి సంక్లిష్టమయ్యెను. వైద్యు లాశ లేదని యూహించిరి గాని, మరణ మింత త్వరితం నాసన్న మగునని వారును తెలిచి యుండలేదు. గతవత్సరము వీరు అస్వస్థులగుండి, ఆంగ్ల దేశ మునకు వెడలి, దేహము స్పృశితమై యెను. ఈమారటులగాక, మృత్యువు వారి నెదుర్కొనెను. డాక్టరు నాయుడుగారు బ్రాహ్మణేతరోద్యమాభివృద్ధికొరకై శ్రమ కోర్చి, విదేశములకు వెడలి దేహయాత్ర చేసెను. నాయుడుగారి కీ యుద్యమము ఎడగల కట్టుదలయు, విశ్వాసమును, కార్యదీక్షా తత్పరతయు, వారి ప్రతికూలురకు గూడ నాశ్చర్యము గలిగించుచుండెను. డాక్టరు నాయుడుగారి నాయుడు, బ్రాహ్మణేతరోద్యమ సంబంధముననే, విశేషముగ స్ఫూరింపబడుచుండును. తమ పూర్వ విశ్వాసములను, పూర్వస్నేహితులను, విడనాడి నాయుడుగారి యుద్యమముకొరకు ప్రబలమగు కృషి సలిపిరి.

జుస్టిసు కృత్రికు గలిగిన ప్రాముఖ్యము, వారు కృత్రికా సంపాదకులుగ నుండుటచేతనే నని ఎల్లరకు చెలసిన విషయమే. ప్రతికూల వత్తుమువారిని విమర్శించుటలో, నాయుడుగారి రెంతమాత్రము వెనుకాడలేదు. వ్యక్తుల దూషణము కృత్రికలో ప్రధాన విషయముగ నుండెను. కాని భాషా ప్రయోగ సౌలభ్యము మూలమునను, చమత్కారపు వాతలమూలమునను నాయుడుగారి దూషణము రోత పుట్టింపలేదు. రాజకీయ విషయములను వీరు సమర్థతతో చర్చించుచుండిరి. వీరు సూచించిన రాజ్యాంగ విధానము, స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కంతక ననుకూలంపక బోయినను, వీరికి గల రాజకీయ విషయక దరిజ్ఞానమును మాత్రము సూచించుచున్నది. లేఖనా సామర్థ్యమేగాక, వీరి కసాధారణముగ వక్రత్వ సామర్థ్యము గూడ గలను. ఈ రెండు శక్తులను, బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును సమర్థులకు, వీరికి తోడ్పడినది. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గోరుచున్నను, వీరు స్వపరిపాలనాశయసాఫల్యమునకు దేశీయులతో కలసి కృషి సలిపియున్నచో, బ్రాహ్మణేతరోద్యమము దేశీయుల మన్నన బడసెడిది. అటులగాక, బ్రాహ్మణ దూషణమునే ప్రధాన మార్గముగ గైకొని, దేశాభివృద్ధికి శత్రువులగు

ఇండో బ్రిటీషుసంఘము వారిలో సఖ్య మేర్పరచి కొని, దేశ సేవకై తమ జీవితమునంతను ధారబోసి ప్రజలచే పూజించి గౌరవించ బడెడి నాయకులను సయితము తూలనాడుచు, నాయుడుగారిచే నీయుద్యమము నడువబడుచుండుటచే, నది, ఉదార భూయిష్టులగు ఆంగ్లేయులయొక్క గాని, భారతీయులయొక్కగాని, ఆమోదము బడయలేదు.

ఇండో బ్రిటీషుసంఘమునా రవిన ఆంగ్ల దేశములో గౌరవ మెక్కడలేదని, భిష్ణమును చున్నది. నూతన యుగోదయ ప్రారంభసమయమున ఇండో బ్రిటీషుసంఘచర్యలు స్వాతంత్ర్య ప్రేములగు నాంగ్లప్రజల యామోదము బడయట దుర్లభము. నాయుడుగారి యనంతరమీ యుద్యమమును నడిపెడి ప్రముఖులు నాయుడుగారు తేసిన పొరబాటులను విడనాడి, దేశాభివృద్ధి కడ్డంకుల బెట్టక కాలస్వభావము ననుకరించుట భావ్యము నాయుడుగారి పూర్వచరిత్రను నెరిగినవారికి, వారిటీవల నవలంబించిన వద్దతు లాశ్చర్యము గలిగించక మానవు. సర్ ఆర్థు లాల్ గారు మద్రాసు గవర్నరుగ నుండిన తరుణమున, నాయుడుగారి రథికారవర్గ విమర్శనలో తీవ్రవాదులుగ నుండిరి. సర్ ఆర్థు లాల్ గారి గవర్నరువదవి ముగిసి అప్పటి పెరిఫ్ గారు ప్రజలవత్తుమున వారికి విమతేయ కృషియించినపుడు, నాయుడుగారి నిశ్చయము కొనసాగకుండుటకు ప్రబలప్రయత్నముల గావించిరి. 1908-సంవత్సరమున, సూరతు కాంగ్రెసు భగ్నమయినపిమ్మట మొదటి మితవాదుల కాంగ్రెసుసభ మదరాసులో జరిగెను. నాయుడుగారి కా తరుణమున మితవాదము సరిపడలేదు. జాతీయవాద ప్రముఖు లనేకులు గలసి, కాంగ్రెసు సభకు వెడలగూడదని ప్రకటనయు నొకదానిని ప్రచురించిరి. నాయుడుగారు వాలో నొకరుగ జేరి, కాంగ్రెసుసభకు వెడలుట మానుకొనిరి. ఒకానొకప్పుడు జాతీయవాదులలో ముఖ్యులుగ నున్న నాయుడుగారు, పిమ్మట మితవాదులలో నైనను జేరక సంస్కరణ ప్రతికూలు రగు సిద్ధాంత వర్గములో జేరుట, స్వభావచిత్రములలో నొకటి యని యంగీకరింపక తప్పదు.

వంగ దేశ విభజనసమస్య, హిందూ దేశమునంతను కలవరపరచుచున్న సమయమున, చెన్నపురి విక్టోరియాహాలువద్ద ప్రజల బహిరంగసభ జరిగెను. ఆతరుణమున, కర్జును ప్రభువుగారి చర్యలను సర్ బి. పుల్లయ్యగారి నిరంకుశత్వమును విమర్శించుచు, నాయుడుగారి రోసగిన గంభిరవన్యాసము, నేటికిని మరుపునకు రాకున్నది. వారి చమత్కార ప్రసంగము నప్రబుట్టించెను. పుల్లయ్యగారిని గూర్చి, వారు స్వయముగ నెరిగిన విషయములను తెలుపుచున్నపుడు సభ్యులలో భాషాప్రేక్షము గలిగెను. నాయుడుగారి వక్రత్వ సామర్థ్యము వెల్లడియయ్యెను. అప్పటినుండియు వారు మద్రాసు కార్పరేషను విషయములలో శ్రద్ధవహించుచు, చెన్న నగరాభ్యుదయమునకై చిరకాలము పాటుపడిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనా సమస్యలు వారికి కరతలామలకములయ్యెను. వారి రాజకీయాభిప్రాయములలో మార్పు గలిగినను, స్థానిక స్వపరిపాలనా సమస్యల గూర్చి పూర్వపు స్వాతంత్ర్యాభిప్రాయములు వారిని విడనాడ లేదని, యిటీవల వ్యక్తమయ్యెను. శాసన నిర్మాణసభవారు సిటీమ్యునిసిపల్ బిల్లునుగూర్చి విచారించుచున్నపుడు నాయుడుగారు తాత్కాలిక సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి. ఆ తరుణమున, నాయుడుగారు ప్రమాదప్రతి నిధులకన్న నెక్కుడుస్నేహముతో, బిల్లులోని యంశములను విమర్శించి, అనేక సంద

ర్భములలో ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగ వ్రాసు నిచ్చిరి. నాయుడుగారి నైఖరి అధికార సభ్యుల శాశ్వర్యము గలిగించి యుండవలెను. ప్రజాసేత జీవితమునందు పాల్గొనుచుండుటచే, వీరు విశేష ప్రఖ్యాతిగాంచినను, వైద్యవృత్తిలో గూడ వీరు పేర్వడసిరి.

ఎసింబరో నగరమున, వైద్యచరిత్రయందు తీర్ణులై 1897 సంవత్సరమున చెన్నపురిలో వైద్యవృత్తి నారంభించిరి. చెవి, గొంతుబాధల బోగొట్టుటలో వీరువిపులులని ప్రసిద్ధిపడసిరి. "అంటి నెట్టిక్" అను వైద్యపత్రికను వీరు నాటకాలము నడిపిరి. యుద్ధారంభమున, వైద్యనౌకలో వీరు సేవజేసిరి. జడ్డు కృష్ణమూర్తిగారి వతారపురుషులని, బిసెంటు ప్రభృతులు తెలిపిన విషయముల గూర్చి, మద్రాసు నగరమున తీవ్రవివాదము చెలరేగినపుడు, బిసెంటుగారు నాయుడుగారిపై మాననప్రభు సభియోగము చేచ్చెను. అప్పటినుండియు, ఉభయములను సఖ్యము గురురలేదు. మద్రాసు పౌరజీవితమున, నాయుడుగారు ప్రాముఖ్యులుగ నుండిరనుటకు సందియములేదు. వారి రాజకీయాభిప్రాయము లిటీవల నెట్టిమార్పు బొందినను, వారి సామర్థ్యము నుగ్ధింపనివా రుండగు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము సభివృద్ధి గావించుటకు, వారు గావించిన కృషి మరువదగినది గాదు. సరియగు మార్గముల ననువుచో, బ్రాహ్మణేతరోద్యమము దేశాభివృద్ధి కనుకూలించును. ఈ యుద్యమము బ్రాహ్మణేతరులలో కొంతవరకు నూతనసాంఘిక ప్రత్యభిజ్ఞానము నుదయింప జేసెననుటకు సందియములేదు. కాని ఉద్యమనాయకులు గొందరివలంబించిన వక్రమార్గములచే, నీ యుద్యమాభివృద్ధి స్తంభించినది. నాయుడుగారి వలంబించిన మార్గము లందలి లోపముల గనుగొని, వాటిని విస్మరించి నాయకు లికముందు సవ్యవధము ద్రొక్కుచో, దేశమునకు లాభము గలుగును. నాయుడుగారి జీవితపు సంస్మరణమిందు కుపయోగపడును. వారి ఆత్మకు శాంతి గలుగుగాక యని గోరెదము.

విద్యాప్రతిష్ఠాపనలు

మేరీరాణి కళాశాల, కుంభకోణపు ప్రభుత్వ కళాశాల, ఇంజనీరింగు కళాశాలల 1918-19 సంవత్సర నివేదికములు మాయెములనున్నవి. మేరీకళాశాలలో స్త్రీల కున్న త విద్య గణపబడును. 1919 మార్చి 31-వ తేదీకి 103 గురు విద్యార్థిను లీ కళాశాలలో విద్య నభ్యసించుచుండిరి. నివేదిక వత్సరమున విద్యార్థినులసంఖ్య వెనుకటి వత్సరమునకన్న కొలదిగ దగ్గెను. మండలములబట్టి విద్యార్థినులసంఖ్యల జాబితా, మద్రాసు ప్రభుత్వ పాఠశాల, మలబారు రెండవపాఠశాల, కొచ్చిను మూడవపాఠశాల మూడవపాఠశాల ముగిలిన మండలములనుండి, అత్తల్పసంఖ్యాకు లీ కళాశాలలో జేరిరి. మళయాళ దేశము స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి యందు ముందంజవైచుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. 1918-వ సంవత్సరపు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షాఫలితములు సంతృప్తికరముగ నున్నవి. బి. ఏ. పరీక్షా ఫలితములుగూడ తృప్తికరముగ నున్నవి. ఈ ప్రతిష్ఠాపనముపై ప్రభుత్వమువారికి 51763 రూప్యముల నికరపు వ్యయమయ్యెను. ప్రస్తుత భవనము కళాశాలకుచాలకున్నది. విద్యార్థినుల సంఖ్య యింకను హెచ్చగు సూచనలు గాన్పించుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారి విషయమైతమ సూచనలనుడై రెక్కరుగారి కంఠమని, అధ్యక్షురాలిని గోరుచున్నారు. భోజనవసతి అనుకూలముగ నున్నటుల

తెలియుచున్నది. కుంబకోణపు ప్రభుత్వ కళాశాల పూర్వపు ప్రసిద్ధిని గోల్పోయెను. ఇంటరు మీడియేటు వరకు ఫలితము లనుకూలముగ తేకున్నను, బి. ఏ. డిగ్రీ వరకు ఫలితములు ఉత్సాహజ్వలముగ నున్నట్లు దెలుపబడెను. నివేదిక వర్తరమున, వివక్షర వ్యాపనము విద్యార్థులలో మరణముల గలిగించుట విషాదకరము. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు కమిషనువారు సూచించినట్లు విద్యార్థుల శరీరములను పరీక్షించి, ఎక్కువీకపుడు వైద్యసహాయ మొసగబడునట్లు, ప్రభుత్వ వారెర్పాటుల చేయవలయును. విద్యార్థుల శరీరదార్భము ప్రతివత్సరము దగ్గుచున్నట్లు నివేదిక దెలుపుట, మిగుల శోచనీయము. శరీరారోగ్యమునకు భంగము కలిగించెడి విద్యవలన యనుమం తయినను ప్రయోజన ముండదు. రెండు సంవత్సరములనుండియు, కళాశాలాధ్యక్షుడు విద్యార్థుల దార్భము తగ్గుచున్నదని నివేదికమున మొదలిడుచుండిరి. ఇకనయినను ప్రభుత్వమువారు సత్వరచర్యకు గడంగుట భావ్యము. తత్వశాస్త్రీయధ్యాయాలగు ఎల్. ఎ. గణిత అయ్యురగారు 100 కి 100 మంది విద్యార్థులను జనుప్రతుల గావించుట మెచ్చదగియున్నది. గణితశాస్త్రపు పరీక్షాఫలితములు మాత్రమంత సంతృప్తికరముగ తేకున్నవి. ప్రకృతిశాస్త్రమునందు విద్యార్థుల కభివృద్ధి గలిగించుటకు పి. రాజగోపాలయ్యగారు బాగుగ కృషిసలుపుచున్నారు. ఇంజనీరింగు కళాశాలలో యీవత్సరము 31 నూన్వో 513 మంది విద్యార్థులుండిరి. 1917-18 సంవత్సరమునందు 523 మంది విద్యార్థులుండిరి. వీరిలో 100-కి 70 మంది బ్రాహ్మణులు, 20 మంది బ్రాహ్మణేతరులు, 6 గురు క్రైస్తవులు, 1 రు అంగ్లోహిందవులు, 1 రు మహమ్మదీయులుగ నుండిరి. సంఖ్యలలో, తంజావూరు ప్రభుత్వసాని మాత్రమించుచున్నది. గోదావరి రెండవస్థానము, తిరునల్వేలి మూడవస్థానము, కృష్ణా నాల్గవ స్థాన మాక్రమించుచున్నవి. క్రొత్తగ నేర్పడిన మెకానికల్, ఎలక్ట్రికలు ఇంజనీరింగు క్లాసులకు తగిన పరికరములు సప్లయ చేయ బడలేదని తెలియుచున్నది. సివిలు ఇంజనీరింగు విద్యార్థులు కొందరు బెజవాడ సీటివనులను దీవి ప్రాజెక్టును చూచినచ్చిరి. మరికొందరు కావేరీ డెల్టాకు వెడలిరి. మెకానికలు ఇంజనీరింగు విద్యార్థు లొకవారము మైసూరునకు వెడలిరి. ఇట్టి ప్రయాణములు, విద్యార్థులకు లాభకరముగ నుండుననుటకు సందియ ముండదు.

జాయింటు కమిటీవారి విచారణ
సర్ జేమ్సు మెస్టరుగారు ఇండియా ప్రభుత్వ కమిషను మొదటిసారిగా జాయింటు కమిటీవారిచే విచారించబడిరి. సంస్కరణ నివేదికపై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన సూచనలు, నివేదికలోని సూచనలకు కొరవడియున్నవని, మే మనేక మార్పులు సూచించియుంటిమి, సర్ శంకరకృష్ణయ్యగారు, తమ భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమందు రెంటికిగల తారతమ్యమును బాగుగ వివరించి యుండిరి. సర్ జేమ్సు మెస్టరుగారు, ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచనలు సంస్కరణముల నేమాత్రము తగ్గించనని, సమర్థించజాలిరి. ప్రజాప్రభుత్వమునకును, అధికారవర్గ ప్రభుత్వమునకును వేర్వేరు కోశముల నేర్పరుచుటచే, పరిపాలనము తిన్నగ కొనసాగ నేరదని, శంకరకృష్ణయ్యగారు స్పష్టపరచిరి. కాని భిన్నకోశముల ఏర్పాటు లాభకరమనియే మెస్టరుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. బడ్జెటు తీర్మానములు, ప్రభుత్వమువారిని బద్ధుల చేయవన, ఇండియా ప్రభుత్వపు సూచన స్వకరిపాలనాధి

లోకమాన్యతలకు వర్తంత్వవము

23-వ తేదిని జరుపబడును

యథాశక్తిని తోడ్చుడు.

కారమునకు భంగకరముగ నున్నది. హిందూ దేశమున నిజముగా జాతీయభావము పెరిగినదనియు వివిధజాతుల మధ్య వైషమ్యమెద్దియు లేదనియు, సక్రమాభివృద్ధిని సమకూర్చెడి సంస్కరణముల నీ తరుణమున ప్రవేశ పెట్టుట యవసరమనియు, మెస్టరుగారు దెలుపుట సంభావ్యముగ నున్నది. జాయింటు కమిటీవారు నిశ్చయించినము తిరిగి కూడి యుందురు. సాక్ష్యపునివరముల నెక్కువీకపుడు తెలిసికొనుటకు భారతీయులు కుతూహలతై యుందురనుట నిశ్చయము.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘము
ఈ సంఘమువారి నివేదికమొకను ప్రచురింపబడును, యిందలి ప్రధాన సూచనలను మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రికకు కలకత్తా విలేఖరి యంపుచున్నాడు. వీటిని వేరొకచో బ్రచురించుచున్నారము. సెకండరీ ఇంటరుమీడియేటు విద్యావ్యాకరమునకు, ప్రత్యేకపు బోర్డు నేర్పాటు జేసి అందు ప్రజాప్రతినిధులను సభ్యులుగ నుంచవలయునని, ఒక సూచన గలదు. ఈ బోర్డువారికి కార్యనిర్వాహణాధికార ముండవలయును. డక్కా విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకముగ నిర్మింపబడును. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముపై, ఇండియా ప్రభుత్వము వారి కధికారముండ కూడదు. దీనిని పరిపాలించుటకు, ప్రతినిధి సంఘముండును. ఈ సంఘమునందు అనేక వందలమంది సభ్యులుండురు ఈ సభ్యులలో విద్యాసంఘము లన్నిటికిని ప్రాతినిధ్యము లభించును. మిగిలిన సూచన లందర భూయిష్టముగ నున్నవి. సంపూర్ణ నివేదికము వెలువడిన పిమ్మట, విమర్శనము గావించుట లాభకరము.

నిషేధాజ్ఞలు
ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు, పంజాబులో ప్రవేశింప కూడదని, మార్షలు లాక్రంద గావించబడిన యుత్తరపు రద్దుజేయబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్లు నే గాంధీగారిచే నమలులో నున్న నిషేధాజ్ఞల కూడ వెంటనే రద్దు పరుచుట భావ్యము. బొంబాయి గవర్నరుగారి హితము ననుసరించి, గాంధీగారు శాసనాతిక్రమణమును తాత్కాలికముగ మానుకొనినట్లు, ప్రచురించిరి. అయినను, నిర్బంధవిధానములను పూర్తిగ దీసివైచి, గాంధీగారు వివరించినట్లుల తాల్పెనుసనమును ప్రభుత్వమువారు రద్దుజేయుచో, స్వకరిపాలనాప్రవేశమున క ను కూల పరిస్థితు లేర్పడి, దేశమున శాంతియు నానందమును క్రబలి తీరును.

క్రొత్త బుణమున కాయారాష్ట్రములందు 12 వ తేదీ సరియైనదిన చందాలు.—బొంబాయి రూ 400 లక్షలు, బెంగాలు 171 లక్షలు, నయ్యుక్త పరగణాలు 67 లక్షలు, మదరాసు 50 లక్షలు, బర్మా 28 లక్షలు, పంజాబు 21 లక్ష మధ్యరాష్ట్రములు 7 లక్షలు, వీటిరు పరిస్థానము చిల్లర రాష్ట్రములు 28 లక్షలు.

క్రొందటి గురువారమునాటి సాయంకాలము లిక్కనరు మహారాజుగారికి స్వాగతమిచ్చుచు వెల్లెర్ను ఇండియా సేవ సర్ లిబరలు ఎస్సెస్సీయేషనువారు తాజుమహా పూటెలులో విందుసరించిరి. వాచా, చంద్రావర్క, శరీరభాయి మొదలగు వారనేకమంది కచ్చిరి. ఉత్సవము జయప్రదముగ జరిగెను. కట్టకడపటను వాచాగారు రాజుగారిని పుష్పమాలా లంకృతలజేసిరి. 17-వ తేది నాటి రాత్రి రాజుగారు లిక్కనరునకు పయనమైరి.

స్థానిక వార్తలు

తపాలానోటీసు:—ఈనెల 26-వ తేదీ సాయంకాలము 7 గంటలకు మదరాసు జనరలుపోస్టు ఆఫీసు దక్షిణ ఆఫ్రికా తపాలా మూయబడును

విశాఖపట్టణ నౌకాశ్రయము:—విశాఖపట్టణ నౌకాశ్రయ స్థానమును మదరాసు గవర్నరుగారు ఆగష్టు 7 తేదీన సందర్శించును. అప్పుడు గౌ. ఎ. జి. డేవిడ్సుగారు, గౌ. ఎ. వై. జి. కాంబెజగారు, రైలువార్డుల ప్రభుత్వపు సీనియరు ఇంస్పెక్టరు ఆ సమయమున కక్కడ నుండురు.

మదరాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ:—ఈనెల 22 తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 5-15 నిమిషములకు మహాజనసభాభవనమున మదరాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీయొక్క కార్యనిర్వాహక సభివారు సర్ కె.కె.య్యగారికి విజ్ఞాపన పత్రమును ఇచ్చుటకు ఆహ్వానించుటకును, ఇంకఇతర విషయము నాలోచించుటకును సమావేశమగుదురు

అమరకలావిలాసిని:—ఈసభివారి యాజమాన్యమున కాంతాశ్రమములో రేపటికొకటి లోకమాన్య తిలక మహర్షి జన్మదిన ఉత్సవము జరుపబడును. ఉదయం 7 గంటలకు మహాభిషేకమున్ను, సమాప్రసాద ఆర్చనమున్ను, రాత్రి 8 గంటలకు బ్రహ్మకీ, వి. స్వామిదేవకృష్ణ వారివల్ల లోకమాన్య తిలకమహర్షి చరితమును ఉత్సవించుటకు.

మదరాసులో మరణములు:—19 జూలైలో అంతమయ్యెడి వారములో మదరాసునగరమున 1000-కి 48,6 వంతున మరణించిరి. కలరా 19 గురికి సోకినది, 9 గురు మరణించిరి. మనూచి 37, నూకెసోకి 18 గురికి అంతము నొందినది. ఇంపు యెంబాజ్వరము కలన 80 గురికి మరణించిరి. ఇతర జ్వరముల మూలమున 33 గురు మృత్యువాచబడిరి.

వల్లికుసర్వసుకమీషను:—తల్లికుసర్వసుకమీషను వారిసూచనలను, వానివై ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములను గూర్చి యెంచుటకు గౌ. ఎల్. జి. హాగిసుగారి అధ్యక్షతకింద బి. సి. ఎస్. హాగిస్ట్రేట్లల సంఘము 6 వ న్యూ బోర్డులోను, గౌ. న్యాయమూర్తులు దమరస్వామి కాశ్రిగారి అధ్యక్షతకింద పోర్టినియము సివిలు ఇన్స్పెక్టరు ఉద్యోగుల సంఘము హోల్స్టేల్లోను సమావేశమైనది. ఈసంఘములు గురువారమునకును కృషిసలుపును.

ఉద్యోగములు:—ఎ. ఆర్ నాథుగారు (సి. బి. ఇ.) మరల తన యుద్యోగ భారమును వహించుటకు భారత రాజ్యాంగ మంత్రికి దంఖాను సంపెదించి, వారిచ్చటికి తిరిగివచ్చిన పిమ్మట ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శికి హాజరైంది ఎన్. ఇ. మార్రి బాంట్సుగారు తమ రిట్యూబోర్డు సర్టిఫికేటును మరల వహించుననియు తెలియుచున్నది. నవంబరు నెలలో గౌ. డేవిడ్సుగారు నెలపునిద బోయింపుడు నాథుగారు వారి స్థానమున కని చేరుదురని మదరాసు మేయరు ప్రకటించుచున్నది.

శంకరకృష్ణయ్యగారికి విందు:—నిన్నటి సాయంకాలము రానుచేటలోని, లాడ్ గోవిందరావుగారి గృహమున, మద్రాసు ప్రెసిడెంట్ సభ్యులువారు సర్ శంకరకృష్ణయ్యగారికి విందుసర్పిరి. గోవిందరావుగారు, ప్రెసిడెంట్ సభ్యులను కుప్పాధ్యక్షులు. బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులేగాక, బ్రాహ్మణులు కూడ సాహ్యనింపబడిరి. క్రూఫ్ ఫాటోగ్రాఫీనికొనబడిన. సభ్యులకు అల్పాహారములు సంతృప్తికరముగ నమర్పబడిన. వీరి వెంటటరమణదానుగారు వీరి వాయింజగ ప్రాఫెసర్ ఆచార్యులగారు నాసికతో దారి ధ్వని ననుకరించి సంతనము పురిగొల్పిరి. సాయంకాలము 7 గంటలకు సమావేశ మంత్య మయ్యెను.

విశేష ప్రకటనలు

(రైతుల వజర)

విజయవాడ

పార్లమెంటు, హిందుదేశ చర్చ.

కరాచీ పై నిరసనల బండ్ల అసాయము

లండను, జూలై 17:—ప్రజల మండిరమున వార్తలు వైస్రై నై గూర్చి ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము ముంపుగా రిట్లు చెప్పిరి:—కరాచీ పై నిరసనల బండ్ల అసాయమును గూర్చి విచారణ జరిగినది. జనరలు సాగారిని కోరిన కోరిక పరిమితి ఇంకొక వారము కోరబడినది. అందుల కతడు సమ్మతించక పోవుననట అనివయ మంతటితో ముగియెను.

పరిశీలనానిన బ్రిటిషు ఉద్యోగియుల మారకము

కర్నూలు రైలు గాడి ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము ముంపుగా రిట్లు చెప్పిరి:—ఇండియా యందున్న పనికి మాలిన బ్రిటిషు ఉద్యోగియుల మారక మాలింపబడునని తలచుటకు తన కేసులు కారణము కన్పించెను. అయిన నాయంతయు తనకు నిచారింపు చున్నాడు.

బాయింటుకమిటీ

కర్నూలు రైలు గాడి రిట్లడిగిరి:— బాయింటుకమిటీవారి మొదట రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను పూర్తిగా తెలియబడక లిగిన పెద్దమనుష్యు లెవ్వరినూ దిండ్లగాండు లో నున్నారా?

ప్రస్తుత వివాదములకు దున్ను వారిలో సాక్ష్యముచుటకు దగినవా రందఱి పేర్లకు కమిటీవారి కిరుబడినవి. ఇంక వారిలో నెవరి నాకమిటీవారి రాష్ట్రాధికారములలో తనకు తెలియదని మాంపుగు గారు చెప్పిరి.

పై నిక వైద్యోగ్యగుల జీతములు

మేజరు న్యాయవాది ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము ముంపుగా రిట్లు చెప్పిరి:—ఇండియా యందలి పై నిక వైద్యోగ్యగుల జీతములకు రూపాయలు 1 పి. 8 పె. ల చొప్పున పాతలలో సామ్యముచుట గూర్చి తనకును పై నిక సంఘమువారికిని ఉత్తర ప్రభుత్వములకు జరుగుచున్నది.

విరండు సమస్య.

గవర్నరు మెంటువారి తీర్మానము.

లండను, జూలై 16:—ప్రభుత్వ మందిరమున మెంట్ నేలు ప్రభుత్వ గాడి ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము ముంపుగా రిట్లు చెప్పిరి:— విరండు సమస్యను గూర్చి ప్రభుత్వమువారింతలోనే ఏదియో తీర్మానము జేసికొని హోమయూలు ఫోనే తనక ప్రత్యామ్నాయము నెలకొల్పెదను.

అల్పగ్రామ భయము.

కర్ ఎడ్వర్డు కార్మిక గారి యువస్వాసము గూర్చి బర్మెంట్ హెడ్ ప్రభుత్వ గాడి చెప్పిరి:— బలవంతము చేయవలసిన గవర్నరు మెంటు వారికి చెప్పినను అల్పగ్రామ భయము నుండుట తనకు చాలనిచారకమున నున్నది. పై నిక నావికాధికారియు లేని వలన జేతను స్వపరిపాలన కిరువురిలో నెక్కడైన సమ్మతింతురని తాను విశ్వసించును. న్యాయమును కాంతియు ప్రాపించుటకు వర కచటి ధృవహారము లేట్లను తృప్తికరముగ నిర్వహించబడ నేరవు.

రాక్షసిబాగు హెచ్చుధరలు.

లండను, జూలై 15:—కామన్సు సభలో రాక్షసి బాగుధరముగూర్చి జరిగిన చర్చాసందర్భమున గవల పనివాండ్ర ప్రభుత్వము వయ్యరణము 17 తేదీ 18వ తేదీయందెడలవని భోవర్ణాగారంగీకరించిరి. ఈలోపుక 21 తేదీ వఱకు హెచ్చుధరలు అప్రజేయబడును. 6 పిల్లలగులకు హెచ్చుధరలు సం దర్భమున గవలను దొరతమువారి స్వాధీనముజేసుకొను సం గతిని ఇపుడు యోచించునని.

భూమిపన్ను అలవెన్సు.

లండను, జూలై 16:—ప్రజల మండిరమున ఛాంబర్లను గాడి చెప్పిరి:— ఒక భార్యకియ్య భూమిపన్ను అలవెన్సు 25 పాసులనుండి 50 పాసులవరకు హెచ్చించబడెను. పిల్లల చదువు కొరకు తగ్గింపబడుపన్ను చదువుకొను పిల్లలకు 18 పిల్లల వయ్యరణము తగ్గింపబడును.

జేల్సు యువరాజుగారి ప్రయాణము.

లండను, జూలై 16:—ప్రజల మండిరమున లాంగుగా

రిట్లు చెప్పిరి. యువరాజుగారు పెంటుబాగు, న్యూఘాడ్లుడు లను బాచు నిమిత్తము బోర్డుచూతుల రివాజు స్తీమనపై ఆగస్టు 1 వ తేదీన పయన మయ్యెదరు. న్యూ ఘాడ్లుడులో చిన్న యుద్ధనాక నెక్కి పెంటుబాగు, హేలిఫాస్సు, చార్లె ప్పులను చూచి అచట మరల రివాజు నెక్కి క్వెబెక్కున కేగెదరు.

యూరోపియను యుద్ధబహుమానము

లండను, జూలై 16:—ప్రజల మండిరమున చర్చిలు గాడి చెప్పిరి:—యూరోపియను యుద్ధ బహుమానము నియమలినదని నేడాబాపింపబడెను.

ఇటలీ, ట్రెవోలు సమస్య

లండను, జూలై 16:—అస్ట్రీయా కర్వొంపుడిన నంధి మరతులలో ఇటలీ సరిహద్దు రెయిటియను అలపువరకును వ్యాపింపజేయవలయునని అనగా నుమాను 2 లక్షల మంది ట్రెవోలీజులను, జర్మనీభాషకు మాట్లాడువారిని, ఇటలీకిందికి మార్చవలయునని ఒక మరతు గలదను అంశమును సభ్యులకు : కేవలం ఇది అనివయమున ఏమి చేయవలయు ననియు నచటి జనల ఆభిప్రాయములను కనుగొనవల యునని ప్రభువుల మండి రమున వైగిను ప్రభువు గారు నూచించిరి.

న్యూటన్ ప్రభుత్వ గాడి చెప్పిరి:— ఈ ప్రజేతముల యుగై నబడు నెడల ఇటలీయునుల సంఖ్య కెండింతయును. (వెసి డెంటు విల్లుకు గాడి తీర్మానమున కంగీకరించిరి. ఇప్పుడను కొనిన ప్రజేతమున గ్రహించు నెడల ఇటలీయునుల సంఖ్య చాలనికేమునకు నందును గావున జవాబిస్తామియును గను గొన యర్హింతుట అనవరతము.

తంత్రివార్తా వర్తకలనము.

28 తేదీ నడియేనుండి తంత్రివార్తా వర్తకలనము తొల గించబడునని కామన్సు సభలో పార్లీమెంట్ గారు నుడిచిరి. తదనంతరము 'ప్రముఖము కోకు' భాష అంగీకరింపబడును.

మరిత్రమలను ప్రభుత్వమువారు వశపరుచు కొనుట.

లండను, జూలై 17:—ప్రభువుల సభలో మరిత్రమలను దొరతమువారు వశపరుచుకొను నియమై జిసోదకరమును చర్చలు జరిగినవి. చాలయంది సభ్యులు అంగీకరింపలేదు. ఇంచితపు ప్రభువు గారుగూడ ఇదే జభిప్రాయమును వ్యక్త కరించిరి.

బ్రిటిషు దీవులయందు బోమియనుకు పంట సరకులను క్రయించుటచే వయ్య బాధముల పై ఆదాయపు పన్నును విధించగూడదని కామన్సు సభలో ఆలెక్సాండరు సాగారు తీర్మానము నుపపాదించబడినది. కాని తీర్మానము ఓడిపోయి నది.

రాబడిపన్నును తగ్గించుట

లండను, జూలై 17:—ప్రజల మండిరమున చేంబర్లను గాడి చెప్పిరి:— మొదటిదిద్ద పుట్టుటలను తగ్గింపబడు రాబడి పన్ను అలెక్సాంటు 40 పాసులవరకు హెచ్చించబడెను.

తపాలా మదింపులు.

లండను, జూలై 17:—ప్రజల మండిరమున తపాలాఫీసు మదింపులను గూర్చి ఇల్లింగ్స్ట్ర గాడి చెప్పిరి. తంత్రివార్తల ఆలస్య మిప్పుడు చాలవరకు తగ్గినది. ఒక్క ఈ జిప్టు అస్ట్రీయాకు కంతుడు తంత్రివార్తలు మార్గము చాలవలయునని ప బ డు చు న్ను వి. ఆ మార్గ ము ల కు రెండుకష్టములున్నవి. రస్తాచాల అధికముగనున్నది. అంతరా యములు చాల తరయగ సంభవించుచున్నవి. సామాన్యముగ నీమార్గములవ్వారా కోజునకు 253,000 మాటల సంవత్సరమునాని స్థితిగతులు బాగులేంతులను ఆసంఖ్య 1,57,000 కు తగ్గిపోయెను. గవర్నరు మెంటువారి తంత్రివార్తలు మునుపటికంటె 18 అంతగా హెచ్చెను ఇప్పుడు తూర్పుకంత్రివార్తామార్గములలో న్యాయసంతు నాక్రమించుకొను చున్నవి. పత్రికా పరిశీలనము తొలగింపబడి ప్రైవేటు తంత్రివార్తల సంపుకొ నుట కధికారము జూలై 23వ తేదీ నియమలనని తలంపబడు చున్నది. ఇందులను నూటికి 20, 30 వంతులచొప్పున రస్తా తగ్గవచ్చును. తంత్రివార్తాధికారి లింక సభియుగ తగ్గిపోవునను న్నారు. ఈ ఆలస్యములనుగలుగుచున్న భాధకును ఇబ్బం దినిని అకంపెనీ లిటివేషమునకు యిభించినవి.

బ్రిటిషు రాజ్యాంగములు.

కొయలిమను ప్రభుత్వము లండన్, జూలై 16:—లొ యును బార్లీ గారిని దర్శించి వచ్చిన వింటుసను చర్చిలుగారు ఇట్లు నుడిచిరి:— బోలిషివిజమును పోనాడుటకు కొయలిమ ను ప్రభుత్వము అనవరతము. బర్మెంట్ హెడ్ గారు దీనిని ఆమో దించుచు కార్యకర్తలు ముందు మహాత్మాగ్యములను జేతు కలసియున్నదనెను. ఇతర సంఘములవారు బాధ్యతను దగ్గించి కార్యభార నిర్వహణమునకు బూతుకొన్నటుల వీరు గూడ జేయవలయు నని బర్మెంట్ హెడ్ గారు నూచించిరి.

రాజకీయోత్తరము.

నూతనముగ ప్రధాన రాజ్యాంగ పక్షమును (పెంటరు పార్టీ) నియమించుటచే గొప్పప్రయత్నము ప్రారంభమయెను. నిం దొసంగబడిన సంకతి సభ్యులందఱును సభకు బోయిన పిదప తెలిసినది. చర్చిలుగారు ఒక గంట ఉత్పన్నించిరి. కొయలిమను ప్రభుత్వము కావలయునని ఫిఫ్త్ కొయలిమను, యూనియన్లు విపులు వీరికి తోడ్పడిరి. ఈ యుద్ధమును విజయకరముగ ప్రారంభమయ్యెనని అను కొనుచున్నారు. కార్యకర్తల సమస్య పట్ల టిట్లీ భావము కల్గి యుండెనో తెలియజున్నది. నందియతులనున్నది. ఈ నూతన సంఘమునకు లొయిడు బార్లీ గారే నాయకులుగ నుండురని అనుకొనుచున్నారు.

ఈశాన్యపు ఇనుకు దారి.

లండను, జూలై 16:—ఇంజనలను నడుపువారందరును సమ్మెకట్టుటచే ఈశాన్యపు ఇనుకు దారియును రైలు నడచుట లేదు. నిగ్గురులు గూడ ఇందు జేరిరి. రైల్వే కంపెనీవారు వీ రందరును కండ్లకు తరిక్షించుకొనవలయు నని ఆజ్ఞాపించిరి. దానిపై వీ రందరును కలిసి పనికిపోవుట మానుపై చిరి. దొరతన మువారి తీర్మానమునకు అంగీకరించెదమని రైల్వే సంఘము వారు తెలిసియజేసిరి.

స్వాధీనము చేసుకొనుట.

లండన్, జూలై 16:— రాక్షసిబాగు సంఘమువారు జేసిన తీర్మానముల నిన్నిటిని చాలవరకు అంగీకరించిరిని గవల సంఘమువారు సమావేశమై దొరతనమువారికి తమ సమ్మతిని తెలియజేసిరి.

గని పనివారలసభ.

లండను, జూలై 16:—చేటుల అరసరములేటండగనే సమ్మెకట్టవలసినదని కానియటకు బాతీసు సభాకార్య ని ర్వాహక కర్మమున కధికారి మియ్యుచు చేయుబడిన తీర్మానము నేటి గని పనివారల సభలో ఓడిపోయెను. 250 పాసులకు త క్కువ ఆదాయము కచ్చునాని, పై నిక నావిక ఉపకారవే తనము లందువారిని ఆదాయపు పన్నునుండి తప్పించవలసినదని సభవారందఱొక తీర్మానము జేసిరి.

విడుమనీటి.

లండన్, జూలై 17:—కరిగియు విడువకరముగ ను న్నవని మిల్నర్ ప్రభువు గా రంగీకరించిరి. కాని మంచిస్థితి క లుగునని నమ్ముచున్నారు.

యార్కులో రైలు పనివాండ్రందరును తక్షణము న మ్మెకట్టుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

జీవితవ్యయము హెచ్చిపోవుట

ఇటలీ ననుకరింప భయపెట్టుట

లండను, జూలై 9:—ఇటలీ అల్లగులవలన ధరలు విశే షముగ తగ్గినవి. అదిచూచి ఇచటివారి రట్లనేజేసి ధరలను తగ్గించ నతికామాహులు మొందుచున్నారు. ఇటలీయందలి అల్లగులవంటి అల్లరలే గ్రేటుబ్రిటనులోగూడ వ్యాపించునని కొంతమంది భయ పెట్టుచున్నారు. కాని ఇటలీ ఇంగ్లీషు స్థితి గతులకుగల భేదమును వారు గ్రహించుకున్నారు. ప్రాన్సు కంటె నిచట ధరలు చాకగనున్నవి. ఇటలీలో ప్రాన్సుధరల కంటె చాల అధికముగానున్నది.

బ్రిటిషు దుకాణదారులు ప్రజలకు మోసగించుచున్నారో లేక ప్రజలు దుకాణదారులను మోసగించు చున్నారో చెప్పబడవచ్చును. అయినను, కోజువారిమాలిలలో పెక్కు మంది మంచిస్థితియందున్నారని చెప్పబడు మాత్ర మెట్టి సందేహము ను లేదు. 1914 వ సంవత్సరపు స్థితిగతులకు తా మెప్పుడును మ రల అంగీకరింపజాలరని కార్యముల పాక్షికముక సభవారియ డుట జెప్పినమాటలవలన బాగుగ వ్యక్తకరింపబడెను.

భారతము తగ్గించు బహుమతిల కార్మికవస్తువులను కొనుక్కొనుటలో పూర్వము తమకున్న స్వత్యముల నివృత్తుకొను బడయజాలరను సంకల్పిని కార్మికముగ్రహింపజాల తున్నారు. అలాచనలేని ప్రతికూల వారిని ప్రోత్సహించుచున్నది. అందువలన వారు లాభముల తీయుటను చాలవిశేషముగ గర్హించుచున్నారు. ధరల పట్లనే యుంచునిమిత్తము ఆహారపదార్థములను చెడగొట్టుటయునని ఎంచువారిని శిక్షింపవలయుననివాడు కోరుచున్నాడు. కాని ఇట్లాకలెన చేసినట్లంతవర కక్కడను ప్రకటించబడ లేదు.

దెయిలీ గ్రాఫిక్స్ ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. దుకాణములను తిగులబెట్టి ఆహార సామగ్రిలను చెయిటగాని, గవర్నమెంటువారు ధరలను స్వాధీనము చేసికొనుటగాని ఈయాహారపదార్థ లోపమునకు తగిన ప్రతికారము కాజాలదు. తక్కువ వెలల కమ్యుటలనైనది బలవంతముచేయునెవల వ్యవసాయదారుడు విక్రయముచేయుట నాపవేయను. ప్రస్తుతపు ధరలను, మార్కెట్లనుగల భేదము తమకు తగినంత లాభకరముగ నుండకుండుటవలన అనేకమంది వ్యవసాయదారులు పాప తీయుటను వెన్న చేయుటను మానుకొనుచున్నారు.

స్టీమురు బద్దపట్టిపోవుట.

ఏడవ, జూలై 14—“కోకోయన్” అను పేరుగల బ్రిటిషుస్టీమురు ఇంటి సామాగ్రితరమున రానుచున్నట్లు నైటులిగ ఆటుమైల్ల దూరమున బద్దపట్టిపోయెను. సహాయమునభింపించుచున్నది. అచటి ప్రజలు ఈదేశానిసాయ దానికంద కేగుచున్నారు. కావీకు లింకను ఓడలోనే యున్నాను.

బ్రిటిషు విమానము ముండుట.

లండన్, జూలై 6:—ఎం. ఎన్. విమానముందలి మనుష్యుల సంకతి ఏమైందో ఇంతవరకేమియు తెలియలేదు. ఇన్నిటిన్న పడకలను మోటారు పడకలను గంటలుకొలదిగ దానియట్లు మట్టినవి. కాని వారికి వారిజాడేమియు గన్పించలేదు. ఇంజను చెడిపోవుటవలన ఈ యావదగలిగి యుండవచ్చునని కొందఱు అనుచున్నారు.

స్టీమురు బద్దలగుట

లండన్, జూలై 15:—“కోకోయన్” స్టీమురు కాపురద్ద బద్దలకపుడు 26 గుంజ జనులు మరణించి యుండునని తలంపబడుచున్నది.

ఓడలో స్టీమురు.

పోర్టుస్మిత్ జూలై 14:—స్వాన్స్కే ఓడలోయట్లు దాటినపిదప స్టీమురు 7 గుంజ సోకినది. ఒకడు మృతి నొందెను. 5 గుంజ ఎత్తున అయినది. వీరందఱును కళానులే.

సంస్కృత్యములు

లండన్, జూలై 16:—ఫావనోవానిగారు 19 వ తేదీన జరుగు సంస్కృత్యమున పాల్గొనని బోస్టాగారు కామక్కు సభలో తెలియజేసిరి.

నర్ విలియము మేయరు, నర్ జేమ్సు మెట్టెనుగార్లను సార్వభౌమును 16 తేదీన సత్కరించెను.

ఆర్ 84 విమానము తాలూకు బ్రిగేడియరు జనరలు మేయిలుల్గొండు మేజరు స్కాట్లుగార్లను గూడ సన్మానించిరి.

కూచిలిహరు మహారాజుగారు సార్వభౌమదంపతులతో ఫలాహారముచేసిరి.

ఇండియా నైమూసక ప్రయోగమునకు 10000 పానుల బహుమతి.

లండన్, జూలై 16:—ఇంగ్లాండునుండి ఇండియాకును, ఇంగ్లాండునుండి దక్షిణ ఆఫ్రికాకును విమానముమీద బోవుటకు 10000 పానుల బహుమతి నివ్వవలసి దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక తెలియజేసెను. అన్నివిధముల విమానములను ఉపయోగించుకొనగను, విక్రయమునకు అభయము ఒకటన్న వస్తువులను గొనిపోవలయును.

రేయినుహముగారి నైమూనికయంతము

సెంటుజాన్సు, జూలై 17:—అట్లాంటిక్ మహా ప్రయద్రమును దాటుటకు కెప్టెను రేయిను హముగారు నేడు

మరల మూడవసారి ప్రయత్నించిరి. ఆరేని విమానము మొదట 80 అడుగులవర కెగిసి, పిమ్మటచేసి నేలనుతలచి. క్రమములకు దెబ్బతగులలేదు;

యొద్దకార్మికులు.

లండన్, జూలై 17:—సార్వభౌమ దంపతులు జూలై 25 వ తేదీన బకింగ్ హాము కోటవద్ద వసభోదకపు విందు చేసెనరు. యొద్దకార్మికులు మాత్రమే విందున కేగెనరు.

భారతరాజ్యాంగసంస్కరణ

చటము

బాయంటుకమిటీ సమావేశము

నర్ జేమ్సు మెట్టెనుగారి సాక్ష్యము

లండన్, జూలై 16:—గాయంటు కమిటీవారి ప్రథమ సమావేశము నేడు జరిగినది. అనిబెమెలుగారును మరొకందఱు భారతీయులు సభ నలంకరించిరి. ప్రాధికేయ ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనమును ప్రజాకే బెట్టవలసిక ఆత్యమును ఇండియా దొరతనమువారు గ్రహించుటకు ఇదియే ప్రథమమని నర్ జేమ్సు మెట్టెనుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వీరే ఈ సమావేశమున సాక్ష్య మిచ్చినవారిలో ప్రథములు. వీరిల్లు (ఇండియాదొరతనమువారు) చేసిన నుద్దేశములు కిదియే మొదటిప్రయత్నము. ఈవిధానమునంతకు దొరతనమువారు చిత్తు నకలుగ తలంపిరి. ఆహాయము లేకుండుటయు ప్రయత్నించిరి. వీరిని తొలగించు ప్రతికూలముగూడ నూనించిరి క్రియాయోగముగ నుండుటయు జేయ నెత్తించిరి. ఈవిధానమును పునాదిగ జేసుకొని తక్కినదానినంతకు ఏర్పాటుచే నెత్తించుచున్నారు. ఈ చట్టమునకుల ముఖ్యనిమిత్తము లన్నిటికిని ఇండియా దొరతనమువారు రంగీకరించిరి. సంస్కరణములను తగ్గించుటకు ఇండియా దొరతనమువారు రెట్టి ప్రయత్నములను జేయలేదు రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సభలయందు అధికార సభ్యు డొకడే యుండవలయునని నూనించిని ఏర్పాటుచు ఇండియా దొరతనమువారు సాధారణ మాత్రముగ నంగీకరించిరి. కాని ఇండియా శక్తియునకు గవర్నర్ ప్రొత్తమునతో ఈ రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సభలయందు రెండవ యధికార సభ్యుడుండవలయునని దొరతనము వారు తలంపిరి. ఈసభలపై యధికారమునుగూర్చి దొరతనమువారు రికను జేరిని నిశ్చయించలేదు. చాలమంది ప్రజానియమిత సభ్యులుండవలయునని ఇండియా దొరతనమువారు రంగీకరించినను రాష్ట్రీయ విమతములను భావితముల కాననములకు లోనగునటుల జేసి ఎవ్వరను యధికారిమిచ్చిన ఉపద్రవము గల్గునని దొరతనమువారు భయపడుచుచున్నారు. ఇట్లానిర్వహించుట సంస్కరణములకు మించి చేసినటుల గును. సంఘ సంస్కరణమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారే చక్క బెట్టుకొన సమర్థులుగ నుండవలయునని దొరతనమువారు యభిప్రాయము. మరి సంబంధమును దానధర్మముల దుర్వియోగాగ నునుగూడ రాష్ట్రీయవారే సరిమానుకొనిరి సమంజసముగ నుండునని ప్రభుత్వమువారు యభిప్రాయము. రాష్ట్రీయపు ఆదామును సంతకు రాష్ట్రీయనే వినియోగించుటకు యిండియా దొరతనమువారు అంగీకరించుటలేదు. రాష్ట్రీయ ద్వంద్వ పరిపాలనా విజయము రెండుభాగముల దొరతనమువారి విధులను సరిగ విభజించుటమీద ఆధారపడియున్నది. ఒక్కొక్క భాగమువారు తమ సకమునకు కాఖలకు సంబంధించిన ఆదాయమునుమాత్రము వినియోగించుకొనవలయును. ఇట్లానిర్వహించి ఆర్థికసంకల్పిని అభివృద్ధిజేయుటకు అభిలాషయు ప్రోత్సాహమును గల్గును. సామ్యము ప్రజామిత్రము గావించిన ఖర్చును తగ్గించవలయునని నూనించుట కవకాశము గల్గును. తగాయదా లేకుండుటకై దొరతనమువారివిషయమును నూనించి యుండిరి.

ప్రతిపాటున 5 నెలలు వాద ప్రతివాదములు లేకుండుటకు ఇట్లు నూనించబడినది. ఆదాయము ఇంతవచ్చునని నిశ్చయము తెలియకున్నచో సంవత్సరముల తరబడిన జరుగవలసిన పనులకు ప్రారంభించుటకును కష్టముగ నుండును. జాయంటు వనర్ల నూచనలను భారతీయులుగూడ విశేషముగ ఆధిక్య పించిరి. ఈవిధానమును ఆములలోనికి చేపలనినవారు భారతీయులే. పరోక్షముగ ఓటులనిచ్చు సంకల్పిత నియోజకవర్గము నుండి రాష్ట్రీయ కానననిర్వాణముచేయుటకు రెండుపథముల నెలకొల్పటలో బ్రయోజనము లేదని ఇండియా దొరతనము

వారియభిప్రాయము. ఎల్లప్పుడు ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యమునే వారు కోరిరి. నేనటాయలు నిర్వాహక గూటమునే (ఎలక్టరేటు) ఓరు అలంబించెనరు. ఇండియా కార్యదర్శిగారవై అధికార మెరికినిలేదు. అద్వానతేసి ఇండియా కార్యదర్శిగారు క్రొత్తనూత్రములకు ప్రవేశబెట్టి రాజ్యాంగ నిర్వాణమునంతకు మార్చిచేయగలరు.

తమ ఆదాయముల పూచీనిననే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ఋణము జేయుటకు సుగురులై యుండవలయునని ఇండియా దొరతనమువారు యభిప్రాయముని బెన్నిటూ గారికి మెట్టెనుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

హిందూశక్తి పరిస్థితులను విమర్శించుచు పరిపాలనమున ఎత్తుగడు బాధ్యతకొనుటను రాచకీయులయందు విశేషము పాట్లాడుటకును భారతీయులు అధికారస్వామ్యమును గల్గియున్నారని మెట్టెనుగారు తెలిపిరి. నిజమైన జాతీయతా స్వభావముగూడ వీరియందు క్రియముగ అంకితం చేసి మెట్టెనుగారు తెలిపిరి.

ఇండియాలో వివిధభాతులవారి కెట్టి తీర్తనైనవ్యయము లేదని నర్ జే. డి. రీసు గారికి ప్రత్యుత్తరముచ్చు సందర్భమున మెట్టెనుగారు తెలిపిరి.

అసంతృప్తి లేకుండగను, అల్లరులు లేకుండగను ఇండియాలో నిరంకుశపరిపాలనము (బుగ్గలేటికే రెజిము) నాగుటకు వీలులేదా యని నర్ జే. డి. రీసు గారునుగ క్రమక్రమముగ నెక్కుదిగ కొన్నిమాన్యులవరకునని మెట్టెనుగారు నడిపిరి. కమిటీ మరల 21 తేదీన సమావేశ మగును.

మితవాద రాముబ్రాహ్మయ్యద్యేశ్యములు.

లండన్, జూలై 16:—16 తేదీన ఇండియా కార్యలయమున మాట్లాడునవారు మితవాద రామబ్రాహ్మయ్యయచ్చు జించిరి. తమ యభిప్రాయములన్నిటిని సమూహ్య తెలియజేయుటకు స్థిర నిశ్చయించుకొనిరి. ఈవిషయమై విచారించుటకు తమలో ఇద్దరినో యొకరినో నియమించెనరు.

సాక్షు

ప్రాంసు-జర్మను వ్యవహారములు.

స్టూరిస్, జూలై 18:—హానస్ ప్రచారక సుఘమువారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—జెర్మను సైన్య జర్మను రాజుబాదుల కష్టములకుగ బోయిన బ్యారక్ వెర్నకరుగారు ప్రాంసులో జర్మను వ్యవహారమును పరిష్కరించుటకు జర్మనుదొరతనమువారితో అజ్ఞాపింపబడిరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థికసమస్య.

స్టూరిస్, జూలై 18:—హానసు కర్తక ప్రచారక సంఘమువారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—తిరుబండముల హెచ్చుదలలను గూర్చి కట్టుబట్టుటకు జేయుటకై ఫ్రెంచి ఆర్థికసంఘమువారు పురపాలక వ్యవహారు పౌరకామిక కర్తక సంఘము వారితో మాట్లాడెనరు.

జకోస్లావకుల నూతన ప్రభుత్వము.

లండన్, జూలై 15:—సాఫ్ట్ ప్రోజాస్వామ్య వాదియగు ఎం. కుసాచుంతిగారు యాజమాన్యమున నూతన జకోస్లావకు ప్రభుత్వ మేర్పడినది.

బెల్జియము

బెల్జియము, డచ్చి ఒకంబడికలు.

స్టూరిస్, జూలై 16:—1839 సంతకపు సందీరి సరణజేయు విషయమై నియమింపబడిన బెల్జియము డచ్చిప్రత్యేకపు ఆరుభవనతైల యభిప్రాయముల నరయుటకై నుప్రియ కవుర్నియవాన 21 తేదీన వాయిదాజేసిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను మంత్రివర్గపు సంధిగ్ధత.

మ్యాడ్రిడు, జూలై 15:—పాస్టమెంటు ఎన్నికలయందు జరిగిన యభిప్రాయముల విషయమై భిన్నాభిప్రాయము గల్గుటకే స్పెయిను మంత్రివర్గమువారు తమ పదవులకు త్యజించిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు అల్లరులు.

కయరో జూలై 9:—ఇటీవల ఈజిప్టులో జరిగిన అల్లరులయందు ఉరికిక్కు విధింపబడిన 51 లో ఒకడు మన్నింపబడెను. 10 మందికి ప్రాణముక్రింద కిక్కు మారినది. ప్రధాన మంత్రియొకమీద ము ఇంకో 6 గుంజి కిక్కురగా

నడుమ కింద మూలక. 15 తేదీన వైదిక శాస్త్రమునకు సంఘమువారు విచారణ చేయుటకు మానెదరు. కాని సాంప్రదాయమున తాలూకా వారిని ముట్టడించు వారిని మాత్రము విచారించును. రాజకీయ నిర్బంధములను విడుదల చేసెదరు. విజేతులనందే వచ్చుకర్తమనవలెను, ఈ త్రైత ప్రత్యుత్తరములను పరిశీలించుటకు మానిన సెదరు.

ఉరిదీయబడుట.

కయిలో, జూలై 7.—రైల్వే ఇన్స్పెక్టరు ఉద్యోగి స్మిత్తును జంపిన ప్రధాన కారకులు ముగ్గురును ఉరిదీయబడిరి. మరి ఇంకొక యిద్దరుకు యావజ్జీవము ద్వీపాంతరవాసము విధింపబడినది. మరీ యొకనికి 10 ఏండ్లు విధింపబడినది.

జర్మను

కయిజరు జబ్బుపడుట.

అమెరికాంగన, జూలై 16.—కయిజరు గారికి జబ్బుగానన్నది. డాక్టరు నిన్న రాత్రింతయు పరీక్షించిన యుండెను.

జర్మనుల వైమానిక క్రయత్నములు.

కోనెక్టహేగ్, జూలై 16.—బెర్లిన్ నుండి సమాచారము: రైలుపునున్నది.—బెర్లిన్ ఒడిస్సా, కోనెక్టహేగ్ స్టాక్షన్లలోను నడుచుచున్న వైమానిక ప్రయాణములను నడపుటకు విధానమును రాయబరచుచున్నది. నూపరుకెలికాతో ముందు పరీక్షింపబడును. వైమానిక సిబ్బంది గాక 100 గురు ప్రయాణికులనుండును. రెండు మూడు వారములలో ప్రయాణము ప్రారంభమగును.

రూపాయి

మామూలీషీయాదురన్యాయములు

లండను, జూలై 16.—వారానివారాపత్రికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:—మామూలీషీయాను అక్రమించు కొన్న ఉత్తరీయము మరిగరువులను ఘోరముగ కష్టపెట్టి దురన్యాయమును గావించిరి. జేతులయందు పేర్లెత్తె అన్నిగోళములనుంచి నిప్పుతో నంటించ వారందరును సహస్రకలములైరి. రైలులు నిప్పులో దునుకునటులబలవంతముచేసిరి. గ్రామములన్నియు నిర్వసరములై నవి. పురుషులు విధించబడిరి. స్త్రీలను వెంటబెట్టి, యావజ్జీవము స్వాధీనము చేసికొనబడినది.

గత యవస్థలందనమున చాలవలె చాలవలె గతమున లండనులోనున్న యాక్రమించు సంఘమువారు ప్రకటించిరి. 6000 మంది బండిలు జూలై 10 తేదీనందే పోయిరి. చాలవలె కొల్లగొట్టిన సామగ్రి యాక్రమించు మరిల స్వాధీనము చేసికొనిరి.

ఉత్తరసియా యుద్ధము

లండను, జూలై 16.—బీనీగానరమ్మగారు వడమరగ శాస్త్రవేత్తలైన 11 మైళ్లదూరములో తిరిగివచ్చిన మామూలయను. 800 బోలెషీవిష్టులు ముట్టడించినను మామూలనుండి యుద్ధకార్యములనువారు తెలుపుచున్నారు. 1 1/2 సంవత్సరముల పాటు పోరాడెను. దక్షిణమునుగ బిరోగమనమును గావించిరి. వంతెనలను తగులబెట్టిరి. శత్రువులకు గొప్పనష్టము గల్గినది. మానేకలు మృతులైన 22 శత్రువులను గొనిపోయిరి. చాలమంది శత్రుగ్రాస్తులైన మాకు నష్టములైవు. బీనీగానరమ్మగారు వడమర మానేకలు పోలిషీవికులను ముట్టడించిరి. వీర ఘంగాద్వీపకల్పము దగ్గర దండు విడిసిరి. చాలమంది (పోలిషీవికులు) మడసిరి.

అమెరికా

నానాబాతీయ సంఘము.

వాషింగటన్, జూలై 16.—సంధినిగూర్చియు, నానాబాతీయ సంఘమునుగూర్చియు చర్చ సలుపుటకు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు కొంతసంది రికణికును నెనేటరుల వాహ్నినించిరి. వారిలో లాట్టిగా రొకరు.

అమెరికా నది విధ్వంసక నాక మునుగుట

లండను, జూలై 15.—అమెరికావారిని విధ్వంసక నాకయొకటి నేడు ఉత్తరమునకువలెగాని సోకి మునిగిపోయినది. దానివలల 7 గురుమరణించిరి. ఇద్దరికి దెబ్బలుగలిగినవి.

ల్యూసిటానియా గుర్తార్థము.

న్యూయార్క్, జూలై 15.—ల్యూసిటానియానామక జర్మనుల అన్యాయముగ ముంచిరి. అందుచే కూనార్థ కంపెనీ

వారు ముదరా ఇన్వెస్టమెంట్లను యెనై పెట్టెట్టుకొనికొట్టె కొద్దవారు తీర్మానించిరి.

మార్షలు పాకుగారు.

లండను, జూలై 16.—19 వ తేదీన లండను నగరమున జరుగు వంధి పుత్సవములలో మార్షలు పాకుగారు గూడ పరామ సేవను జనరలు డీలాగూబీగారితో కలసి పడివెద రని తెలియుచున్నది.

బల్గేరియా ప్రతినిధులు

పారిస్ జూలై 16.—5 గురు ప్రతినిధులు థియోడ రాఫుగారిలోను కార్యదర్శులు మున్నగు వారిలోను సంధి సభకు 25 వ తేదీన హానునగరమునకు వచ్చెదరు.

సోవియటు నిరంకు శాధికారికి శిక్ష.

కోనెక్టహేగ్, జూలై 17.—బల్గేరియా సోవియటు నిరంకుశాధికారి యగు వానటాలయకు 5 ఏండ్ల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

సమైక్యము.

లండను, జూలై 17.—రొడ్జెలు చేయుచున్న గూడ సమైక్యము. అన్ని వనములు నిలచి పోయినవి. దురాగతములు జరుగుచున్నవి. కార్మికులు సమైక్యముచే ప్రతీకారముగా మధ్యతరగతుల వారుగూడ సమైక్యముచున్నారని బెర్లిన్ నుండి తుద్రవచ్చినది.

ప్రపంచము మరల తలచుడుట.

ఇండియా దొరతనమువారు 19 వ తేదీ నిటుల ప్రకటించిరి. అక్కాకెలు ఆక్షేపించుచున్న గూడ లక్ష్యముచే యక వారిజేతునుండ భావూలలోయలోని సేక కైబరు సేవను తలపడ సాగెను. ముడీకోటను దక్షిణమున 17 వ తేదీన కొంత హెచ్చు గుళత్రు సేవ కొండయొద్ద తలపడగా అతిస్వల్పమును బ్రిటిషుసేన దానినదల పలినవిచ్చినది. బ్రిటిషుసేనలో 40 మంది నష్టమైరి. మధ్యాహ్నము మరల వారాకొండ నాక్రిమించిరి. ఆలీపట్టియొద్దగూడ చిల్లరపోరాటములు జరిగినవి. బోరూవద్ద శత్రువుల వై మువై మునికులు గుడ్డవనలిరి. బీర, దీన బాబూలులో అప్పుకనంచారులు గుర్తొకలకు చేయుచున్నారగాని యింతవరకు వారిప్రతిష్టాను లేమియును సాగ లేదు. మరి ముసరిపొద్దుల అప్పుక ప్రధాన సేన ముగానరు యొద్ద కనబడినది. లకాబాండునుండి సాండిమునకు వెళ్లుచున్న బ్రిటిషు సేనను శత్రువులు తలపడిరి. 14 వ తేదీన వేటవను లకాబాండు యొద్ద శత్రువులు తలపడి యాడిపోయిరి. నాడు మధ్యాహ్నము 1 గంట కంటకుండి 190 మంది తుపాకుల వారిరుక్కొండ కొంత విదారు లకాబాండునుండి బయలుదేరి గ్యాలును చేరి ఆ రాత్రి ఆచట నిలచిపోయెను.

15-వ తేదీన మరల బయలుదేరి బాబూల వాటి ఒకమైలు వెళ్లు సరికి 6-7 వందల మంది శత్రువులు తలపడిరి. బ్రిటిషుసేన మరల వెంటకకు బాబరుకు వచ్చెను. బ్రిటిషు సేనాని హతుడయ్యెను. సామానులతోను బండ్లతోను చాల కంచరగుర్రములు పారిపోయెను. హతశేషులు మెచ్చుచుండి మరక్షితులుగ లకాబాండుకు వెళ్లిరి. ఎద్దను కొంతవిదారును ఇద్దరు భారతీయాద్యోగులు శత్రువులను తీరముగా నెదిరించి బాబరుకు చేర్చిరి. ఇంతలో సాంఘమును కోటనుండి 2 పెద్ద ఫిరంగులను 225 గురు వదాతులకు 75 గురు ఆశ్రితులను పంపిరి. వారు బాబరుకు 2 మైళ్లలో నుండగా తుపాకుల భర్షి విసబడినది. వారిలో నొక విమానము గూడ నుండెను. వారుపడిగ బాబరుకు చేరిరి. మిగిలిన బండ్లకు తీసుకొని 16-వ తేదీన వారందరును మరల సాంధ్యమునకు బయలుదేరిరి. వారు కపరును చేరినవీమట్ట పోబరిగినది. శత్రువుల సంఖ్యచాల మెచ్చుగానుండుటచే ఫిరంగుల సహాయమును ముందుకు సాగవలెననబడెను. ముందుపోయిన బ్రిటిషు సేనను శత్రువులు చుట్టుకొని బ్రిటిషు యాద్యోగుల నందరిని హతము చేసిరి. చాలవలెను కలిగించిరి. ఫిరంగులను భర్షింపము చేసి పశువులనుకొనిరి. సామానబండ్లు గుర్రములు పారిపోయెను. శత్రువులు 4000 మందికలరు. వజీరులు, బూటానువారు, పెర్షియులు, నులే మానుఖేలులు గూడనున్నారని తెలిసినది. వారిలోగూడచాల మంది హతులైరి గాని మాలోచాల వచ్చును కలిగినది. నలుగురు బ్రిటిషువర్త్యులకు చాళియిరి. ఇద్దరికి గాయములు తగిలినవి. వేళియ సేనలో 100 మంది నష్టమైరి. 87 ఫిరంగిబండ్ల

గుర్రములు, చాలసామానులు, బండ్లు గుర్రములు గూడపోయినవి. కనపుత్ర త్రయము 10 మైళ్లదూరమున గొప్ప శత్రు సేనకల దనియు శత్రువు లచటికిపోయినయు తెలిసినది.

ఇండియా దొరతనమువారు 20 వ తేదీనిటుల ప్రకటించిరి. చిత్రాలు పట్టణమునకు దక్షిణమున 8 మైళ్ల దూరమున చిత్రాలూనిలో కలియు బంబురతునదిని వాటి 800 మంది అప్పుక సైన్యములను యిక్కరులు కఫీరుస్తానునుండి లోయలోనికి రాగా చిత్రాలు భటులువారిని తరిమివేసిరి. శత్రువులు యిండ్లను తగులబెట్టుచు పశువులను హరించి వెంటగొనిపోవుచు బాష్టూ వంక కేసిరి. ఆపేమును సేక కఫీరుస్తాను చిత్రాలూలకు నడుచు మిరాన్లనకి పశ్చిమమున నున్న కనుమల నాక్రిమించి రని చిత్రాలునుండి వార్తవచ్చినది. ఒక స్వల్పముగు బంజారీసేన భూనారు నది మీదుగా ఆర్మీవాయి వంకకు పోవుచున్నది డక్కారంగముక మార్చులేను. 18-వ తేదీన కైబరుకును కాటాకోట, మున్నగు పన్నివోట్లను తుపాకులు కల్పబడిన. అన్నివోట్లను శత్రువులు పూర్తిగా నోడించబడిరి వారికి చాల నష్టము కలిగినది. 19 వ తేదీన బిదారుకైబరు కనుమగుండా వెళ్ల గలిగెను. తలపడిన వారందరును సేనలోనుండి తొలగింపబడిన వారును అట్టిగడేకారి యువకులను ముగ్ధాకామ హమ్మదు మీ నందరిని చేరదీసెను. ఈ లక్ష్యములకు ఆహార సామగ్రిలను మ హమ్మదు సరిగా అంద చేయ లేక పోవుటచే వారి కాగ్రహము కలుగుచున్నది. వారికి మందుగుండు సామగ్రిలుగూడ సరిగా అందుటలేదు. అందువలన చాలమంది యిండ్లను పోవుచున్నారని తెలియుచున్నది. 18-వ తేదీ రాత్రి శేరాయిస్తాను భానుడేరాగాటిభానులకు నడుచు శత్రువులు విహారాయొద్ద తలపడిరి. నగరమునుండి మనసేకవారిని తరిమివేసిరి గాని వారు చేటులలో చాలయిండ్లను దోచుకొనిరి. బోయలో మార్చేమి యును లేదు.

అప్పుక రాయబారులు.

వెతుక యిండియా దొరతనమువారియొద్ద అప్పుక రాయబారిగా నుండిన అబ్దులు రహమానుభానుగారినిగూడ సంధి రాయబారమునకు నియమించితిమని అమీరుగారు ప్రాసీరి. యుద్ధనిశేపములు లేవు.

ఉపాధ్యాయుల భర్తములు:—కాతీయ విశ్వవిద్యాలయ కలాకాలాభ్యుపగు వాట్టి ఎన్. ఆరండేలు ఎం. ఏ. ఎల్ ఎన్. బి, ఎఫ్. ఎన్. యు గారు శేపు సాయంకాలము బోధనాభ్యుపగ కలాకాల విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయుల భర్తములను గురించి కేల్పాకునందలి తామూరు భవనమున యువస్వాసము నిత్తురు.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాను గారు:—పంజాబుకు వెళ్ల గూడనని చేయబడిన ఆంక్ష తొలగింపబడినని తెలియుచున్నది.

శంకరలాల గారిని విడుదలచేయుట:—శిల్లీలో జరిగిన అల్లురులలో శంకరలాల గారు మున్నగువారిక పోలీసు యుద్యోగిని కొట్టినది చేయబడిన కేసులో ఈ నెల 21 వ తేదీన శంకరలాల కరింబట్ల నగ్గుల వదలివేసిరి. మహమ్మదు సయ్యదుకు 5 ఏండ్లును భగవానుకియోష మహమ్మదు యోసి నుగార్లకు చెరిరెండు ఏండ్లును కఠినశిక్ష విధింపబడినది. శంకరలాలగారు హోమురాలు తీసుకార్చెదరి.

బ్రిటిషు మహారాజువారు:—19 వ తేదీన మహారాజు గారు బికనీరుకు వచ్చిన వైభవముగ నగర ప్రవేశ మొనరించిరి. ప్రజలు వేసవేలు చుహారాస్నానముతో స్వాగత మొసరిరి.

గుర్ శంకరునాయుగారి రాజీనామా:—కలకత్తా నగరమున ఈ నెల 20-వ తేదీన జరిగిన కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ సభలో గుర్ శంకరునాయుగారు రాజీనామా నివృట్ట సముచితమనియు వారు వెంటనే ఆంగ్ల జేతమున కేగి పంజాబు రాష్ట్రాధిపతిని బ్రిటిషుదొరతనమువారికిని ప్రజలకును స్వచ్ఛమగుటలెననియు తీర్మానింప బడినది.

భారతీయులు:—ఆదివారమునాడు పూనా నగరమున దక్కను సభాసమావేశము జరిగినది. శ్రోత్రచట్టమును సభవారు పూర్తిగా నిరసింపిరి. ఈ చట్టమును సార్వభౌమదనుమతింపకుండునట్లు ఇండియా దొరతనమువారు ప్రయత్నింపలేక ఈ చట్టమామోదింప బడినచో భారతీయులకు అనేక కారణములవలన నిదిగరక కలిగి యున్న అసంతృప్తి చాలప్రబలమగునని తీర్మానింప బడినది.

మహాత్మా గాంధీగారు

సత్యాగ్రహ ప్రకటనను విరచించుట

ఇండియా దొరతనమువారి హేచ్చరిక.

మహాత్మా గాంధీగారు రిటలు ప్రాసీరి. సత్యాగ్రహ ప్రకటనను అనగా చట్టనిరాకరణమును నేను మరల ప్రారంభించిన చాలయితే ద్రవ్యము గలగునని నన్ను హేచ్చరించవలెనని యిండియా దొరతనమువారు బొంబాయి గవర్నరుగారికి వ్రాసినది. నేను బొంబాయి గవర్నరుగారితో మాట్లాడినపుడు వారు స్వయంగానే యీ హేచ్చరికను కావడజేసిరి. గవర్నరుగారు యిండియా దొరతనమువారు నిట్లు హేచ్చరించుట వలన నీ వాడు బహుదూర ఎల్. ఏ. గోవింద రావుగారిని సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు చాలమంది సంపాదకులనుగూడ వలదనుటవలన ప్రస్తుతము చట్టనిరాకరణమును విరమించితిని. సత్యాగ్రహాశక్త్యను నెయగనివారు మరల తొందరగా కలగజేయవచ్చునని వాటిక వారు (అతివాదులనబడు వారు) నాయకులలో ఒకరుగూడ నాకు తెలిసిరి. నేను సత్యాగ్రహ సంఘమువారును మొదట నాలోచించి చట్టనిరాకరణమును ప్రారంభించ దగునని నిశ్చయించితిమి. రాలే చట్టమును రద్దుపరచవలెను. పంజాబు అల్లరులను శిక్షలను గూర్చి విచారించుటకును శిక్షలను రద్దుపరచుటకును అధికారమిచ్చుచు విచారణ సంఘమును నియమించి వీర్యపరచెను. కాళి నాథ రాయగారికి విధింపబడిన శిక్ష అక్రమమని రివ్యూవలన తేలుచున్నదిగాన ఆయనను వెంటనే వదలవలెనని నేను పరివర్తనముగా రాజప్రతినిధిగారికి వ్రాసినది. ఇండియా దొరతనమువారు కాళి నాథరాయగారికి వ్రాసినదిగా న్యాయము చేయబోయినను శిక్షను చాలవరకు తగ్గించి వదలినయ్యెరి. విచారణ సంఘము త్వరలోనే ఏర్పడునని నాకు తెలుపబడినది. ఇట్టి అనుకూల లక్షణములు కనబడుచుండ నేను వారి హేచ్చరికను పాటించుటకును సమర్థుడనుగాను. నేనట్లు వారి హేచ్చరికను పాటించుటకునైన చట్ట నిరాకరణ లక్షణము మరలరద్దుపరచవలసిగాను. నేనట్లువారి హేచ్చరికను పాటించుటవలననే దొరతనమువారు నేకునకును పంజాబు నాయకులకును సరియగునైన జేయగలగుదు నని నేను తలచుచున్నాను. పంజాబు నాయకులకు అక్రమముగా అతిశయించు శిక్ష విధింపబడిననీవలించుచున్నాను. నేను అగ్నిపూజ గీది వదలివినది. అదియే సరియైనదే. రాలే చట్టమును చేయుట దానిని రద్దుపరచుట కంగీకరింపవలసి వచ్చుచున్నది. దేశమునందన్ని భాగములందును లక్షలకొట్ల కొలది అగ్నిపూజలను గీది వదలుట కాకుండునా? ఆ చట్టమును రద్దుపరచిననే నిరాకరణము కమింపగలదు. దానిని సమర్థించుచు యిండియా దొరతనమువారు చేసిన ప్రకటనములేవియునుగూడ భారతీయుల ప్రాతిపదికలను తొలగింపవలసి యుండలేదు. కాన నందరను స్వచ్ఛందముగా భారతీయ మహాత్ముడైన మెత్రిని వెంపొందింప వలెనని గాంధీగారు వ్రాసినది.

అయోధ్యాలో హిలకండు స్టేటు రెయిల్వే పనివారల చీకటలు చాల విశేషముగా హేచ్చరింపబడు నని తెలియుచున్నది.

స్టీమర్లలో స్టేసు:- నాంకిం స్టీమరులో 7 గురికి స్టేసు వ్యాధి కనబడినది. ఇండియాకు నేనలను తీసికొని వచ్చుచున్న మూరాష్ట్రీయలో గూడ కొందరికి స్టేసు కనబడుటవలన దానిని మూలాలోనిలిపివేసినది 20-వ తేదీని కంటివార్త పంపబడినది.

యంగు ఇండియా ప్రభావము:- "యంగు ఇండియా" యనువారి పత్రికకు రిటలు ప్రకటనలకు సంబంధించి వలసిన దని మహాత్మా గాంధీగారు బొంబాయి మాన్యుస్క్రిప్టు యాధికారి వేయిరూప్యముల ధరాత్తునుకోరెను. మాన్యుస్క్రిప్టును మార్పు నెడల మరేమీయు రూప్యముల నీయవలసి వచ్చునని వారు చెప్పిరి.

అనరబిల్ మెఫీగారిని కంకరన్ నాయకుగారి స్థానమున నియమించుట నెట్లు సమర్థించుటకును వీలులేదనియు, జనాభిప్రాయము నునుముట్టి తోసివేయబడిన దనియు ఇండియన్ డెంటు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. తీదరు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ నియామకము మంచిదిగ భావించబడలేదు. వర్జిల కెంక మార్చిమును తృప్తి నీయవలదు.

కార్యమగారి ప్రసంగము

లండను, జూలై 17:- సార్ల మెంటు ప్రజల సభలో కార్యమగారి ప్రసంగమును గూర్చి వర్ష జరిగినది. కార్యమగారి ప్రసంగము న్యాయమూర్తి విరద్ధముగాను. కరాథ మేమియును లేదు. ఆరెడ్డును నునువదలినవి గావనట సత్యముగ వర్ణనచేయుట కార్యమగారికి అపారసీజనముగాను నుడివిరి. కార్యమగారి ప్రసంగమువలె దొరతనమువారి భావము గూడవశీకరముగనే యున్నదని ఆవంసకుగారనిరి. ఇంకను చెరసాలనుండి కొంతమంది కార్యమగారు దొరతనమువారు వదలకుండక కార్యమగారి ప్రసంగమును గూర్చి మాత్రమిట్లు తలచుట అసంభవమనిగూడ ఆవంసకుగారు నుడివిరి. ఆధారము లేకుండ నేనీసభలను లేదని బోధగారునిరి. కేనుకు ఆధారము లేని వో మరేముక రీతిని దొరతనమువారు సమర్థించి తెలుప వచ్చునని ఆవంసకుగారనిరి. కార్యమగారి ప్రసంగమును చిత్త మగునుగాని అటారసీ జనరలుగారితో నేనేకీధనించితిని. తన ఆధారము న్నదని తెలుపబడినగాని దొరతనమువారు కేను చేయవలసినదని బోధగారునిరి.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రికా సంవత్సరాది సంచికలు.
అనేక చిత్రనిచిత్రములతో నిండియుండును.
మొదటి సంచిక కల (ప్రతి 1-8) 1-0-0
రెండవ " " " 1-0-0
మూడవ " " " 1-0-0
నాల్గవ " " " (వర్జిలు లేవు)
ఐదవ " " " 1-0-0
ఆఠవ " " " 1-0-0
ఇందు విశేష మహాసంగ్రహము చరిత్రము విశేషము.
ఏడవ సంచిక కల, ప్రతి 1-8 1-0-0
ఎనిమిదవ " " " 1-0-0
తొమ్మిదవ " " " 1-8-0
2. ఆంధ్రోద్భవము.
ఇందు ఆంధ్రమహా సభాభ్యుత్థాన యుగ న్యాయములు, ఆహ్వాన సభాభ్యుత్థాన యుగ న్యాయములు పీఠ చిత్రములు, చిత్ర రివ్యూములు సలక్షణముగా చక్కని శైలిలో వెదకవలయు లతో ముద్రింపబడి యున్నది. కల (ప్రతి 1-8) 1-8-0
6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రహము విషయములు సంతే మముగా చిత్రములతో ముద్రింపబడి యున్నది.
3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యావ్రవృత్తి.
ఇది శ్రీ మూల కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి గారి విరచితము కల 0-4-0
4. ఆత్మజ్ఞాన.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన కాశ్మీ యచర్య, పా. జగన్నాథస్వామి డి. ఎ. గారి విరచితము కల 0-8-0
5. శారదాంబ.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు చూపబడినది. ఇది శ్రీ భర్తృహాస్థిని యను నాటకము కల 0-4-0
6. శ్రీరామవిజయము.
ఇది ఏడవకముల చక్కనినాటకము. శోక లై కేంకటమణి రావు డి. ఏ. గారిచే వ్రాయబడినది కల 0-8-0
7. అమృతవల్లి.
1-4-0
8. బుద్ధచరిత్రము.
0-8-0
విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్తు పరిశీలనలో బహు మతులను బడసిన కంచనవల్లి కనకమ్మగారిచే అనువాదించబడినది.
9. కవిత్వతత్వ విచారము.
శ్రీమూల కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ. గారి కృతము కల 1-8-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు

The Afghan Campaign. Statement in Commons.

LONDON, July 16.
In the House of Commons to-day, Mr. Montagu stated that except for outpost affairs, there was now no fighting in Afghanistan and there was no reason to hope that the Afghan Peace Delegates would arrive in our lines on July 22nd.
Viscount Curzon:—Is it intended to allow the Amir to retain the throne in view of his unprovoked attack on the British territory.
Mr. Montagu replied that our object was to secure our frontiers against the recurrence of such unprovoked attack. The Government did not at present intend to express any opinion, with regard to who should be the future ruler of Afghanistan.

Black Sea Blockade. General Koltchak's Advice.

LONDON, July 17.
PARIS:—General Koltchak has advised the Supreme Council that he desired to blockade the Black Sea, but that he was at present unable to carry out the measure. The Council has not yet decided whether the Allies should recognise the blockade, but it is probable that General Koltchak will be ultimately supported in this connection.

Rumanian Hungarian Frontiers. A Deadlock.

LONDON, July 17.
The Council is considering General Hoover's recommendation to continue feeding Austria until October, also the situation on the Rumanian Hungarian frontier. The latter refuse to disarm, because the Rumanians decline to retire, while the Rumanians refuse to retire as the Hungarians won't disarm. Hence a deadlock has arisen. Council is endeavouring to apportion respective responsibility of parties.

League of Nations.

President Wilson and Opposition.

LONDON, July 16.
WASHINGTON:—President Wilson is inviting a party of Republican Senators, including Mr. Lodge, to a conference to discuss the Treaty and the League of Nations.

Treaties with China. Foreign Relations Committee's Resolution

LONDON, July 17.
WASHINGTON:—The Senate Foreign Relations Committee passed unanimously a resolution demanding the state department to furnish copies of any treaties affecting Japanese and German rights in China particularly Chino-German Convention of 1898 and Chino Japanese Treaty of 1915.

Japan and Germany. Alleged Secret Treaty.

LONDON, July 16.
WASHINGTON: There was a heated debate in the Senate to-day on the resolution by Mr. Lodge to ask President to furnish information regarding the alleged secret treaty between Japan and Germany. Mr. Norris, the Republican, raised the question of Shantung and declared that, the ratification of the League of Nations leaving the Shantung question, as it stood at present, would be the blackest page in Nations history. Mr. Hitchcock, Democrat, declared that the resolution was based on the flimsiest information and argued the Treaty of Versailles gave China far more than she lost. Mr. Lodge's resolution was adopted.

Lithuania. German Evacuation.

LONDON, July 16.
STOCKHOLM.—A message from Kovno states that Germans are quickly evacuating Lithuania.

Bishop of Persia, Rev. J. H. Linton Appointed.

LONDON, July 16.
Reverend J. H. Linton has been appointed Bishop of Persia.

Victory Loan.

LONDON, July 17.
In the House of Commons, Mr. Chamberlain announced that subscriptions towards victory loan totalled 701 millions sterling.
Mr. Chamberlain stated that Victory Loan total included four hundred and sixty millions sterling new money.

Command of Mediterranean Fleet. De Robeck Succeeds.

LONDON, July 17.
The Admiralty announces that De Robeck will succeed Gough Calthorpe as commander of the Mediterranean Fleet from July 26th.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘము

ప్రధాన సూచనలు.

వకరాను వైద్య పరీక్ష కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ప్రాయశాస్త్రము:-

(1) విశ్వవిద్యాలయ కట్టపరిశీలన ఆయా కలకత్తా కాలా లెక్కలను తేల్చుకొను ప్రత్యేక పరీక్ష ప్రస్తుతపు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలతోగా నుండవలెను. ఇప్పటి మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష యిందులకు విద్యార్థుల కర్హత నియమము.

(2) వై సూచన అనుబంధము 2 వచ్చుటకు పూర్వము బెంగాలులో నన్ను మాధ్యమిక విద్యావిధానమును మార్చు నుండుటలకు.

(3) బెంగాలులోని మాధ్యమిక, ఇంటర్మీడియేటు విద్యను పునర్నిర్మాణము చేయుట కొక సూత్రాధికారి యేర్పరుపబడవలెను.

(4) ఈ ధర్మములను నిర్వహించుటకు చాలధనమును యీ అధికారి నిశ్చయించు చేయవలెను. మాధ్యమిక పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయుల జీతములను నృద్ధిచేయు టవలెను.

(5) కేంద్ర విద్యాధికారి కర్మములను అన్ని వారుల విద్యాసంబంధముల పాత్రమగునట్లు నిర్వహించవలెను.

(6) కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ద్వారాగాని అధికారియైన మార్కులనుగలవలెను. అతడు విద్యాకాళా మంత్రికిగాని, సభ్యులకుగాని నలవసావిచ్చు వాడుగ నుండవలెను.

(7) మాధ్యమిక, ఉన్నత విద్యలకు ప్రత్యేకపాలనా విధాన ముండవలెను. ఇందులకు విశ్వ విద్యాలయమునకు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు భవనము యందు టవలెను.

(8) కాలము మాధ్యమిక, ఇంటర్మీడియేటు విద్యలకొక క్రొత్త సంఘము నేర్పాటుచేసి, వివిధ విషయములలో అనుభవముగలవారి నందు చేర్పవలెను. ఈ సంఘము నలవసావిచ్చుట మాత్రమే గాక, కార్య నిర్వాహకాధికారియు నుండవలెను. విశ్వ విద్యాలయము వారికిగల మూడు విభల నికంఠమునందు నిర్వహించవలెను:- (1) గంధః తం నిర్వహణ. (2) రెండు పరీక్షల నిర్వహించుట. (3) మెట్రిక్ పరీక్షల విద్యార్థుల సంపుటనుగల ఉన్నత పాఠశాలల నిర్వాహము నామోదించుట.

(10) ఈ సంఘ మి విధముగ నిర్వహించవలెను. కలకత్తా, డక్క విశ్వవిద్యాలయముల వారికొక్క ప్రతినిధిని బంపవలెను. కలకత్తాలోని పరిశీలన కలకత్తా ప్రతినిధి యుండవలెను. పరిశీలనమునందు, బోధనా కాలమునందును అనుభవముగల యొక వైద్యుడినిగల సభ్యులగునందవలెను. ఈ సంఘమునకు, కాలసంబంధ సభికార సభ్యులకును అన్వేషణ సంబంధ ముండవలెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ద్వారాగాని అధికారి రిట్యూ కర్మముగ నుండవలెను. హిందూ మతమునకు ప్రతినిధులు లెగిరించునది యుండవలెను. ఈ సంఘమున 15 మంది 18 వరకు సభ్యులుండవలెను. ఇంద నిధికార సభ్యులసంఖ్య బాహుళ్య ముండును.

(11) ప్రత్యేక కాళాను సంబంధించిన కార్యనిర్వహణమునకు సమర్థులగు స్థాయి గంఘముల నేర్పరుపవలెను.

(12) ఇంటర్మీడియేటు (మెట్రిక్యులేషను) వ్యాగలపు ప్రతిస్థాపనను లీసంఘ యజమాన్యమున నంతును. ఇది పరీక్షలను చేయించునది. బోధనాసాధనమును గమనించుట కి. గంఘము వారు ఇ. సెక్రటరీలను పాఠశాలలకు బంపు చుండవలెను.

(13) రాష్ట్రమున మాధ్యమిక, ఇంటర్మీడియేటు విద్య కగుభవమును ప్రతిసంవత్సరమున యీ సంఘమువారు ప్రభుత్వము వారికి బంపుచుండవలెను.

(14) ఈ బోర్డునకు చేయు పరీక్ష వివిధముగ నుండవలెను:-

ప్రతిసంవత్సరము ఇంటర్మీడియేటు కలకత్తాలో ఇ. సెక్రటరీ (పరీక్షలకు) ను బంపవలెను. పరీక్షలు మోటు పరీక్షలు, లిఖితపరీక్షలు లని రెండు విధములుగ నుండవలెను. విద్యార్థుల నోటులుగలవలెను పరీక్షలకు పరీక్షించవలెను.

(1) పరిపాఠశాలలోను నన్ను విద్యార్థుల నందరను పరీక్షించవలెను.

(2) భూగోళ శాస్త్రము నిర్వహణ పరీక్షముగ నుండవలెను.

(3) విద్యా శాస్త్రములో కనీసము 2 వత్సరములైనను లిఖితమున బోధన విద్యార్థి ఉన్నత పాఠశాలా పరీక్షకు బోధకు.

(4) గణిత శాస్త్ర పరీక్ష పరిణామము ప్రస్తుతము కంటే కృత్రిమమునందు.

(5) విద్యార్థి కలకత్తా 15 వత్సరములకు లెక్కచేసినందురాదు.

(15) ప్రతి ఇంటర్మీడియేటు కలకత్తాలోను వ్యాపారము ప్రత్యేకమున, నివాసపు లెక్కలను నుండవలెను.

(18) కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము బోధనా ప్రతిస్థాపనముగ నుండవలెను. డక్క విశ్వ విద్యాలయపు ప్రాజెక్టు లక్షణము కార్యరూపము చాలవలెను.

(2) రాజప్రతినిధి, భారత ప్రభుత్వమును కలకత్తా విశ్వ విద్యాలయముతో ప్రత్యేక సంబంధము గలిగియుండవలెను. కలకత్తా, డక్క విశ్వవిద్యాలయములకు రాజప్రతినిధి విజిటరుగ మాత్రమే యుండవలెను.

(3) అనన్య కోర్సుల పెట్టవలెను.

పట్టపరీక్షకు ఇంటర్మీడియేటు అయిన తరువాత మూడు సంవత్సరములు చదువవలెను.

(4) ఈ విధమున వారికి ప్రాప్తమగు విద్యవనకర్హులు.

(5) విద్యార్థుల కోర్సులకు సంరక్షకాధ్యక్షులు పరీక్ష వ్యాపారము ద్వారాగాని, విద్యార్థి యేజులకుగల సంఘమును యేర్పరుపవలెను.

(19) డక్క విశ్వవిద్యాలయము సామ్రాజ్య విశ్వవిద్యాలయముగ నుండవలెను.

(20) కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము బోధనాప్రతిస్థాపనముగ నుండవలెను. ఈ కేంద్రము విశ్వవిద్యాలయముగ నుండవలెను.

(1) విజిటరు (రాజప్రతినిధి). (2) సెక్రటరీ (మెట్రిక్యులేషను). (3) వై సూచన సెక్రటరీ. (4) కోర్సులకు.

(5) ప్రతినిధిసంఘ మొకటి దీనికి కోర్సులను పేరు. ఇంద పరీక్ష వంటలనుగల సభ్యులుండరు. వీరు నియమములను చేయదురు; విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వహణమును విమర్శించురు; భవనము ను నామోదించురు. (6) 17 వరకు సభ్యులుగల కార్యనిర్వాహకసభము. వీరు విశ్వవిద్యాలయమునకు బాధ్యులు. (7) 80 మంది మొదట 100 మంది వరకు సభ్యులుగల యొక సంఘము. వీరు బోధనాకాళాపాఠశాలకు బాధ్యులు. (8) బోర్డు ఆఫ్ స్టడీస్.

(20) మాధ్యమిక, ఇంటర్మీడియేటు విద్యాకాళులకు సాయసంఘము బుండవలెను. వీరిలో ప్రీ సభ్యులుగల నుండును. ప్రీ విద్యసంఘము నేర్పరుపవలెను.

(21) ప్రతి వత్సరము 700 కీమీరులకు ఉపాధ్యాయులను మాధ్యమిక, ఉన్నతవిద్య ప్రతిస్థాపనమునకు బంపుచుండునది. కలకత్తా, డక్క విశ్వవిద్యాలయములు 100 మంది ప్రైవేటు ఉపాధ్యాయులను బంపవలెను మిగిలిన 500 మందియొక్క ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష వ్యాపారమున పిచ్చుట ప్రభుత్వమువారి బోధనాకాళాలలో పరీక్షలు కావలెను. ప్రతివిశ్వవిద్యాలయములోను విద్యాకాళ ఒక ప్రాప్తమగు యజమాన్యమున నుండవలెను.

సంబంధ సెలలో జరుగు పాట్నూ విశ్వవిద్యాలయ స్నాతక పరీక్షకు సంబంధించిన ఆరటిల్ 57 రాజేంద్ర నాథమఖర్జీ గారు సాంకేతికవిశ్వవిద్యాలయ నియమము.

సాక్షి కలకత్తా:- జలబాధ సమస్యలో సాక్షిమిచ్చుటకు సమనవిధమైన యొకసాక్షి కోర్టు అవరణలో పాట్నూడి ముందగా అకస్మికముగా కలకత్తాలో సాక్షిని. అతనిని వెంటనే వైద్యకాలకు పంపివేసిరి.

57 లిఖితము తీసివేయగోరుచు తాముగల లెఖకు దాని నుపసంహరించుకొన కలసివది రాజప్రతినిధిగారు ప్రభుత్వ మొసరిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ నిజము కాదని దాక్షకు రివీల్సాధాటానుగారు ఇందిమెంట్లు పత్రికాధికారికి తంపిసంపిరి.

కీ॥ శే॥ భావ సురమహారాజుగారి:- భావనగరము నుండి యిట్లు తెలియ చున్నది:- భావనగర మహారాజుగారి కనకము సర్వకానకమునకు గొంపోవునపుడు 8000 మంది (పరశ్వకానకాటిక కేసి. మహారాజుగారి కుమార్తె పద్మావతి రాణి కనకముంది సానభూతిని తెలిపిరి. మహారాజుగారు 28 సంవత్సరముల గడ్డెలించి చాల అభివృద్ధికరములగు మార్పులొందించి. వాటిలోనే రాష్ట్రమునందీ (తాగుడు తొలగించి కళాప్రాతినిధ్యసభను స్థాపించిరి.

Invaluable in all Cases of Exhaustion, whether of Physical or Mental Origin

Vitafer

By Trade Mark

A TONIC FOOD.

Manufactured in England by Southall Bros. & Harclay, LTD. BIRMINGHAM.

Obtainable from all High Class Stores, Chemists, etc.

SPENCER & CO. LTD.,
Agents, MADRAS

వాతావరణ పీఠ					
1919 సం॥ జూలై 22 వ తేదీ మంగళవారము.					
తేదీ	తేదీ	తేదీ	తేదీ	తేదీ	తేదీ
జూలై 22	జూలై 23	జూలై 24	జూలై 25	జూలై 26	జూలై 27
గోపాలపురం	88.5	82.0	...	15.48	18.95
విశాఖపట్టణము	90.2	80.6	...	9.05	10.98
కాకినాడ	98.2	81.7	...	7.87	10.99
అందరు	90.8	79.7	...	16.01	10.81
గుంటూరు	96.6	78.8	...	12.64	10.97
నెల్లూరు	97.8	75.9	...	4.96	4.45
దువ్వూరు	95.9	81.8	...	6.85	6.10
తైలూరు	88.6	75.2	...	14.48	10.98
అనంతపురము	95.6	76.9	...	10.58	5.88
కర్నూలు	98.8	75.7	...	4.29	5.94
కర్నూలు	98.8	78.2	...	5.55	8.40
కడప	94.8	81.1	...	12.24	7.76
పెంగునూరు	84.1	66.8	...	15.86	11.86
కర్నూరు	94.6	76.4	...	12.11	9.82
కలకత్తా	98.7	78.8	...	14.74	12.89
కోయంబత్తూరు	89.5	71.5	...	5.64	6.66

ఎడ్వర్డు బి. రామ్మో
అధ్యక్షుడు వాతావరణ పీఠము

National Psycho Physical Culture University College.
WANTED
Students, Fees of for Particulars Moderate
Apply to **Prof. B. RAMAJOGA RAO**
7 Thambu Chetty Street, Madras.

మద్రాసు స్టాల్కాజుకోర్టు
నూటు నెంబరు 12333/1917

వాది:- సి. కుబ్జరామయ్య.
ప్రతివాది:- ఎ. కుబ్జరామయ్య, వాయుకోర్టు
(1) ఏనంబాకం దొరసామయ్య, (2) ఏనంబాకం రమణయ్య, 2/10 ఆరువాచలవాళకకోవిడి, వింథాద్రిపేట, మద్రాసు.
మీ కోర్టుగాలైన ఏనంబాకం కుబ్జరామయ్య గారిమీద చేసే పొందిన డిక్రిలో, అతడు జరుపుటకు వింథాద్రిగారు గలిగించిన మిమ్ములను వాయుగా చేర్చి మీ కుటుంబ ఆస్తిపై అతడు జరుపుటకు పిటిషన్ దాఖల్ చేయబడి యున్నది. న ద రు పిటిషన్ మద్రాసు స్టాల్కాజుకోర్టు రిజిస్ట్రేగారి కోర్టులో 8 9-1919 కి వాయిదా వేసియున్నది. గాన అదినం ఉదయం 11 గంటలకు మీరు హాజరుకానియెడల కోర్టువారం ఇతరపు వాదనను.
By order of Court
V. V. DEVANADAM,
Plaintiff Vakil.

Peace Celebrations.

Victory March.

LONDON, July 16.
Mr. Bonar Law in the House of Commons announced that Marshal Foch would probably participate in the celebrations on July 19th. [Cheers.]

London, June 17.
The Peace celebrations will culminate in lighting of eleven night chains of bonfires throughout the Kingdom and the Empire.

The Miners' Conference.

Resolutions Passed:

The Miners' Federation Conference resolution authorising the executive of the National Conference to call a strike without a ballot, was defeated by a large majority. The Conference passed a unanimous resolution urging the exemption of incomes under £250, also soldiers' and sailors' pensions from income tax.

Hundred and Fiftythousand Hards

Struck.

LONDON, July 17.
One hundred and fiftythousand Yorkshire miners have struck, dispute the current extension of Selsby award.

Co-operation with Government.

Miners Conference Resolution.

LONDON, July 17.
The Miners Conference passed a resolution agreeing to co-operate with the Government, if the Government undertook to introduce legislation for nationalisation of mines.

Pledge Refused.

The miners conference overwhelmingly decided not to give pledge asked by Mr. Bonar Law on July 16th, that there would be no stoppages for 3 months.

Prince of Wales' Tour, Canadian Visit Programme.

LONDON, July 16.
In the House of Commons, Mr. Long stated that the Prince of Wales would embark on the "Renown" at Portsmouth on the 5th August to visit St. John, Newfoundland, when he would proceed by a light cruiser to St. John's (New Brunswick), Halifax, and Charlottetown where he would re-embark on the "Renown" and proceed to Quebec.

European War Medal.

LONDON, July 16.
In the House of Commons, Mr. Churchill stated that an order for a European War Medal had been filed to-day.

Bronze War Medal.

LONDON, July 17.
It is announced that a war medal in bronze will be granted to all British subjects enrolled in the Native Labour Corps.

Income-Tax Allowance.

LONDON, July 16.
In the House of Commons, Mr. Chamberlain announced that the income-tax allowance for a wife had been increased from £25 to £50. Child abatement had been raised to eighteen years when studying.

York Railway Workers. Immediate Strike Decided.

LONDON, July 17.
A mass meeting of all grades of railway workers at York decided on an immediate strike.

Train Service Stopped.

London, July 17.
Nearly all trains in north Western Railway have stopped owing to the strike of the Railway men for relaxation of eyesight for drivers. The National Union of Railwaymen have instructed the North Eastern members to remain at work pending negotiations.

Italy and the Tyrol. Question of Annexation.

London, July 16.
In the House of Lords, Lord Bryce drew attention to the fact that the summary of the terms of Peace offered to Austria included a provision that the frontier of Italy should be advanced to the watershed of the main chain of the Rhaetian Alps, and the Brenner Pass, thus transferring to Italy over 200,000 German-speaking Tyrolese. He suggested that a plebiscite should be taken. Lord Newton said that if this area were taken over as a whole the Italian majority there would be two to one. President Wilson acquiesced in the decision. The Peace conference considered that if the area proposed were taken over there would be an overwhelming Italian majority for annexation. Therefore it was unnecessary to take a plebiscite.

Soviet Dictator

Sentenced to 5 Years.

LONDON, July 17.
COPENHAGEN.—A message from Munich states that Von Toller, recently the Soviet dictator of Bavaria, has been sentenced to five years imprisonment.

Strike Extending.

LONDON, July 17.
A message from Berlin states that the strike in Stettin extending to bakeries. Public services and harbour traffic is at a stand still. Acts of violence are being committed.

Counter Strike.

In consequence of the general strike at Stralsund Pomerania, the middle classes are counter-striking.

Dearness of Living.

Threats to Follow Italy's

Example.

LONDON, July 9.
The Italian rioting, by which prices have been appreciably lowered, has excited much interest here, and from more than one quarter come warnings that similar outbreaks must be expected in Great Britain unless something very drastic is done. One essential difference between the English and Italian situations, which is generally ignored is that while prices here are lower than in France, Italian prices were higher.

It is difficult to say whether British shopkeepers should be accused of robbing customers, or whether customers are guilty of debauching tradespeople by reckless expenditure; but there is no room for doubt that the bulk of our wage-earners in this era of high wages and high prices are, on the balance, better off. This was proved at the Industrial Conference by emphatic statements that Labour would never consent to return to the conditions of 1914.

The workers, however, are quite unable to realise that if the value of money is lowered when purchase of labour is in question, it cannot retain its old power of purchasing the products of labour, and encouraged by a thoughtless press they are becoming more and more resentful of profiteering. One immediate demand is for the penalisation of the destruction of food for the purpose of keeping up prices, but no proof that this is done has ever been published.

The "Daily Graphic" points out that neither sacking shops, thereby wasting food, nor Government control of prices is a remedy for shortage. If low prices are enforced the producer will cease to sell. A number of farmers are ceasing to produce milk and butter, because at the present prices and present wages they cannot make a profit. ["Pioneer"].

Ex-Kaiser Ill.

LONDON, July 16.
AMERSON.—The ex-Kaiser is ill. The doctor remained with him all last night.

Marshal Foch.

Participates in Victory Procession.

LONDON, July 16.
It is announced that Marshal Foch will participate in victory procession on July 19th. He will probably head the French contingent with General De La Guiche.

Bulgarian Peace Delegation.

LONDON, July 16.
PARIS.—Five Bulgarian Peace delegates headed by Mr. Theodoroff, are arriving on July 25th accompanied by experts, secretaries and typists.

A Steamer Ashore.

On the Italian Somali Coast.

LONDON, July 14.
ADEN.—The British steamer "War Roman," Batavia for Falmouth, is ashore six miles south-west of Ras Hafun, Italian Somali Coast, and is asking for assistance. The natives are gathering round the ship and are swimming off. The crew are still on board.

The Burnt British Airship, Fate of Crew Still a Mystery.

LONDON, July 16.
The fate of the crew of the N. S. is still wrapped in mystery. Lifeboats and motorboats have cruised on the scene for hours, but have found no trace. The latest theory is that the disaster was due to engine trouble.

Atrocities in E. Galicia.

Polish Charges Against Ukrainians.

LONDON, July 16.
Newspapers in Warsaw state that the Ukrainian occupation of Eastern Galicia was marked by ferocious atrocities on priests, who were forced to hold grenades. When a light was applied the victims were blown to pieces. Peasants were forced to throw themselves on fires. Thus, whole villages were exterminated. The massacre of men, the violation of women and the confiscation of all belongings was general.

The Ukrainian Mission in London has issued a statement that the Poles suffered great losses in the last offensive, losing 8,000 prisoners since the 10th June. The greater part of the booty taken during General Haller's offensive has been recaptured by the Ukrainians.

Audience with the King

LONDON, July 16.
The King to-day received Sir William Meyer and Sir James Meston.
The King to-day received Brigadier General Maitland and Major Scott of the R. 31.

Honours for I. A. Officers.

LONDON, July 16.
M. Poincare has awarded the Legion of Honour (Chevalier) to Lieut.-Colonel H. W. Holland, the Croix de Guerre to Colonel L. R. Abbot and R. E. Hogg, the latter "Avec Palme" for distinguished services during the war.

The King of the Belgians has conferred the Croix Chevalier of the Ordre Couronne, and the Croix de Guerre "Avec Palme" to Major George Henderson.

Cable Censorship

LONDON, July 16.
Mr. Forster stated in the House of Commons, that the cable censorship would be abolished at midnight on the 23rd instant, after which private codes would be permitted.

The Irish Problem.

Substitute for Home Rule.

LONDON, July 16.
In the House of Lords, Lord Birkenhead, replying to Lord Macdonnell, said the Government would come to a decision on Irish affairs at an early date and devise a substitute for the Home Rule Act.

Ulster's Apprehensions.

Referring to Sir Edward Carson's speech Lord Birkenhead said he was surprised at Ulster's apprehensions in view of the Government assurance of no coercion. He did not believe that either Ulster or Sinn Fein would accept Dominion Home Rule if short of the control of the Army and Navy. He did not see any hope of a satisfactory solution until law and order were vindicated.

German Aerial Proposals.

Regular Air Lines to be Initiated.

LONDON, July 16.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that Germany is preparing a scheme to establish a regular airship line between Berlin, Odessa, Copenhagen, and Stockholm. Trial flights will be made with a super-Zeppelin, carrying a hundred passengers, apart from the crew. It is expected that flights will begin in two or three weeks.

Fighting in N. Russia.

British Defeat Bolsheviks.

LONDON, July 16.
The War Office learns from Murmansk that 600 Bolsheviks attacked our garrison at Tikovya, eleven miles south-west of Kyparsaiga, west of Lake Onega and were beaten off after one and a half hours. They retreated south, burning bridges. The enemy suffered considerable loss. Our pursuing force picked up twenty-two dead and many wounded. We had no casualties. Our partisans west of Lake Onega attacked the Bolsheviks, who landed at the Shunga Peninsula, killing many.

Nationalisation

Debate in Lords.

London, July 17.
There was an interesting debate in the House of Lords to-day on nationalisation. The majority of the speakers were frankly hostile. Lord Incheape declaring that nationalisation of leading industries would reduce Britain to position of a fourth class power in a few years.

Serious Situation.

Lord Milner admitted that the situation was serious, but he believed he saw the dawn of better things. He was convinced that there was an irresistible trend in all countries towards a greater measure of public ownership and control, but such control did not mean control for Whitehall. Lord Milner suggested experimental controlled working of all mines in one area for a month. Lord Milner maintained that there would have been a complete disaster in latter year of war without control of coal, iron, shipping etcetera.

Abolition of Income-Tax Profits.

Mr. Shaw's Motion Defeated.

LONDON, July 17.
In the House of Commons replying to the motion of Mr. Alexander Shaw for the abolition of income-tax profits on sales of Dominions produce in United Kingdom, Mr. Chamberlain declared that the result of the motion would be to give preference to Dominion manufacturer as compared with home producer and that was impossible. The motion was rejected by 76 votes to 19.

Income Tax Abatement.

LONDON, July 17.
In Commons, Mr. Chamberlain announced that income-tax abatement for the first child would be increased to forty pounds sterling.

Raynham Third Attempt.

Machine Wrecked.

LONDON, July 17.
ST. JOHN'S.—Captain Raynham to-day made a third attempt to start Trans-Atlantic flight. His aeroplane rose thirty feet then crashed and was wrecked. The airmen were uninjured.

War Workers.

Their Majesties Garden Party.

London, July 17.
Their Majesties will give a garden party at Buckingham Palace on July 25th, attended solely by war workers.

Post Office Estimates.

Delay on Cables.

London, July 17.
In the House of Commons, on post office estimates, Mr. Illingworth stated that there was rather less delay on cables except to Egypt and Australia. They were suffering from over much traffic and frequent interruptions. The normal capacity of these cables was 253,000 words daily, but conditions led to the reduction to 157,000. Government traffic was eighteen times greater than before the war and now occupied twenty-five percent of the total capacity of the eastern cables. He estimated that the abolition of censorship and the introduction of private codes on July 23, would decrease the traffic between twenty and thirty per cent, although the Cable Companies estimated more. Nobody regretted more than the companies the great inconvenience to business men experienced, which made the transaction of the business to East almost impossible.

India in Parliament.

The Karachi Troop Train Incident

LONDON, July 17.

Replying to Mr. Walter Guinness in the House of Commons, Mr. Montagu stated that the offer of a new enquiry to General Shaw with regard to the Karachi troop train incident, would be open for another week, after which the matter must drop if the offer was not accepted.

Repatriation of Unfit British Officers.

Replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that he had no reason to think that the repatriation of unfit British officers in India would be delayed, but he would enquire.

The Reform Joint Committee.

Colonel Yate asked:—Who were gentlemen at present in England who were well qualified to explain the views of local Governments in India before the Joint Committee?

Mr. Montagu replied that he had given the Committee the names of all the gentlemen at present in England, who seemed qualified to give evidence, and the Committee would decide whom to hear.

Payment to R. A. M. C. Officers

Replying to Major Newman, Mr. Montagu stated that he was corresponding with the Army Council in regard to the payment of the Army Medical Corps Officers in India in sterling at 1s. 8d. rate of exchange.

Spanish Cabinet Crisis.

Reason for Resignation.

LONDON, July 16.

MADRID.—The resignation of the Spanish Cabinet is due to an adverse vote on the question of abuses in the last elections involving a hundred seats, in connection with which there were heated debates in Parliament.

The Maharaja of Cochin Behar.

LONDON, July 16.

The Maharaja of Cochin Behar to-day lunched with Their Majesties.

For a Flight to India.

£10,000 Prize Offered

LONDON, July 16.

The "Daily Express" has offered a prize of £10,000 for flights from England to India and from England to South Africa. All types of aircraft will be eligible. They must carry at least a ton of saleable commodities for the outward and homeward journey.

Resumption of Civil Disobedience.

Grave Warning to Mr. Gandhi.

BOMBAY, July 21.

In the course of a letter to the press Mr. K. Gandhi writes:—The Government of India have given me through His Excellency the Governor of Bombay a grave warning that the resumption of civil disobedience is likely to be attended with serious consequences to public security. This warning has been enforced by His Excellency the Governor himself at the interviews to which I was summoned. In response to these warnings and to the urgent advice publicly expressed by Dewan Bahadur L. A. Govindaraghava Iyer, Sir Narayan Chandavarkar and several editorial have after deep consideration decided not to resume civil resistance for the time being. I may add that several prominent friends belonging to what is called the extremist party have given me the same advice on the sole ground of their fear of a recrudescence of violation on the part of those who might not have understood the doctrine of civil resistance. When in common with most other Satyagrahis I came to the conclusion that the time was ripe for the resumption of civil resistance as part of Satyagraha I sent a respectful letter to H. E. the Viceroy advising him of my intention so to do and urging that the Rowlett legislation should be withdrawn that an early declaration be made as to the appointment of a strong and impartial committee to investigate the Punjab disturbances with power to revise sentences passed and that Babu Kallath Roy, who was as could be proved from the record of the case unjustly convicted, should be released. The Government of India deserve thanks for the decision in Mr. Roy's case. Though it does not do full justice to Mr. Roy the very material reduction in sentence is a substantial measure of justice. I have been assured that the committee of inquiry such as I have urged for is in process of being appointed. With these indications of good will it would be unwise on my part not to listen to the warning given by the Government. Indeed my acceptance of the Government's advice is a further demonstration of the nature of civil resistance. A civil resister never seeks to embarrass Government. I feel that I shall better serve the country and the Government and these Punjabee leaders who in my opinion have been so unjustly convicted and so cruelly sentenced by the suspension of civil resistance for the time being. I have been accused of throwing a lighted match. If my occasional civil resistance be a lighted match the Rowlett legislative and the persistence in retaining it on the statute book is a thousand matches scattered throughout India and the only way to avoid civil resistance altogether is to withdraw that legislation. Nothing that the Government have published in justification of that legislation has moved Indian public from the attitude of opposition to it. In conclusion Mr. Gandhi advises his fellow Satyagrahis to seek the co-operation of all in the propagation of pure Swadeshi and the promotion of the Hindu Moslem unity.

A Press Communique says:—Reuter's report dated 20th July 1919 stated that the P. O. Liner "Hankin" had 7 cases of plague on board. News has also been received that the S.S. "Moora" conveying troops to India has also been delayed at Malta on account of a similar outbreak on board.

Indian Reforms Bill.

Joint Committee's Sitting.

LONDON, July 16.

The Joint Committee held its first sitting to-day, when Mrs. Besant and a number of Indians were present. Sir James Meeson who was the first witness, stated that the Government of India fully appreciated the gravity and magnitude of their responsibilities of creating for the first time in history, a democracy in an Eastern country. The Government of India treated the scheme as a draft. They had tried to avoid dangers and suggest measures for getting round them. They had tried to turn it from an architectural structure into a working plan, from which the structure could be built. The Government of India wholeheartedly agreed with every vital principle of the Bill, and he denied that there had been any attempt to whittle down the scheme. The Government of India accepted the proposal as a general rule that the Provincial Executive Council should contain only one official member, but they considered that there should be a second where the Governor was a stranger to India. The Government of India had not yet made up their minds with regard to direction over the Councils. Though they agreed to the principle of a large elective majority, they were a little apprehensive that a wide power given in another case of subjecting the provincial subjects to Indian legislation, might be regarded as going further than the Report. It was, of course, desirable that the Provinces should be able to deal with social reform, and matters such as abuse of religious charities. The Government of India objected to the proposal to pool the revenues of the Provinces. If the dual Provincial Government was to work successfully, it depended on clearer demarcation of two halves of the Government. The Government of India proposed that each half should control the revenues of its own departments, and this would be the tremendous stimulant to each to develop its own resources. Otherwise, if money were transferred, there might be a suggestion for prohibition with loss of revenue, while they might also be pressed to reduce alike expenditure. The Government of India suggested this division also in order to diminish friction and avoid a wrangle lasting five months every year. It would also be difficult for any department to start an important scheme extending over years, unless their income was certain. The Joint powers' proposal was also opposed by prominent Indians, who would have much to do with bringing the scheme into operation. The Government of India could see no virtue in electing two Chambers of the Provincial Legislature from the same narrow indirectly voting source. They had always pressed for direct representation, and would prefer senatorial electorate. Another point was that there was no control over the Secretary of State, who could alter the whole constitution by making rules.

Replying to Mr. Bennett, Sir James Meeson said that the Government of India would like to see the Provinces enabled to borrow on the security of their own revenues.

Reviewing the situation in India, Sir James Meeson emphasised the rapidity with which interest in politics, and the desire for a larger share in the administration of their own affairs, had penetrated the people, and also the spontaneous growth of a real spirit of Nationalism.

Replying to Sir John Rees, Sir James Meeson said he did not think there was any vital hostility between castes in India.

Sir John Rees asked:—Do you think that the continuance of the bureaucratic regime in India is no longer possible, or compatible with carrying on Government without continual discontent and trouble?

Sir James Meeson replied that he thought that steadily increasing modifications were necessary.

The Committee adjourned to the 21st instant.

The Moderate Deputation's Intentions.

Mr. Montagu conferred with the Moderate Deputation at the India Office on the 15th instant. The deputation intends to submit a memorandum of their views and delegate two or three of their members to be examined thereon.

Case Against Shankar Lal.

His Acquittal.

DELHI, July 21.

Judgment was delivered to-day in the case in which Shankar Lal Secretary, Local Home Rule League and several others stood charged with assaulting a police officer on duty during recent disturbances. Shankar Lal and Karim Baksh were acquitted. Mohammad Sayed was sentenced to 3 years, Mohammad Yasin and Bhagwan Kishore each to 2 years rigorous imprisonment.

Release of Prisoners.

BANGALORE, July 22.

As regards the release of prisoners yesterday on the auspicious occasion of the signature of Peace H. H. the Maharaja has issued an order of release similar to the Government of India order. His Highness order also stated that all female prisoners, provided their offences were not of a serious nature or who deserve clemency on account of their good conduct in jail, or their extreme youth at the time of committing serious crimes or peculiar circumstances under which they were convicted should be released and those not released would receive remissions as in the case of all prisoners. One hundred and twelve prisoners were released from the Bangalore Central Jail yesterday including two civil and ten female prisoners.

Sir Sankaran Nair's Resignation.

Congress Committee's Resolution.

CALCUTTA, July 21.

At the adjourned meeting of the All-India Congress Committee held yesterday a resolution was passed appreciating Sir Sankaran Nair's action in resigning his seat in the Executive Council and urging him to proceed to England immediately to place the Punjab grievances before the British Government and public.

Intimation has been received that orders under the Martial Law passed on Mr. C. F. Andrew against his entrance into the Punjab has been withdrawn.

Sir E. Carson's Speech.

Debate in Commons.

LONDON, July 17.

In the House of Commons, debate criticising Sir E. Carson's speech on Mr. Clynes' motion for adjournment, the Attorney-General declared that the speech was not an offence against law. There was nothing in it, however much the speech might be regretted, upon which legal proceedings could be founded. Mr. Adamson declared that Government's attitude was dangerous as the speech itself. The decision was irreconcilable with the treatment of certain labourites still imprisoned. Mr. Bonar Law asked if protection was desired with a view to influencing the public opinion, although the Government knew there was no case.

Mr. Adamson:—If the Attorney-General is right, there are other means of signifying the disapproval of the Government.

Mr. Bonar Law added that it was a very unfortunate incident, but he was satisfied with the Attorney-General's answer. The Government could not take action unless advised that the speech was illegal. Mr. Clynes' motion was rejected by 217 votes to 73.

Maharaja of Bikaner.

BIKANER, July 20.

The Maharaja of Bikaner arrived yesterday and made a state entry into the city. He received a tremendous ovation from record crowd.

Lok. Tilak's Birthday.

All-India Celebration

Circular, No. 4.

BOMBAY, July 21.

Mr. D. D. Chhabe, wires to us:—The committee's good wishes already cabled to London to reach Lok. Tilak on the 23rd. The actual number of persons from different provinces participating in this expression of good wishes will be wired to Lok. Tilak next week. The actual signatures will be mailed on the 2nd of August. The collection of signatures and distribution of pictures proceeding apace. All the provincial centres supplied with sufficient pictures for all the workers and participants should apply to their provincial centres. All workers should continue their work till the 27th instant only and should at once send the papers to the Committee at 735 Girgaon, Bombay. All remittances of money collected should be directly made to the treasurer, Girgaon, Bombay.

The Deccan Sabha.

Sympathy for Transvaal

Indians

POONA, July 21.

At a general meeting held on Sunday last the Deccan Sabha passed the following resolutions:—The Deccan Sabha enters an emphatic protest against the action taken by the Union Parliament in passing a bill prohibiting British Indian subjects from acquiring fixed property through the associations and taking out licences for new businesses in Transvaal. The effect of depriving the Indian community of their vested rights to such ownerships of land and to trade throughout the province will virtually be that they will in course of time be driven to leave the country. The Sabha earnestly prays the Government of India to make urgent representations to the Governor General of South Africa and His Majesty's Government in England so that Royal assent may be withheld from this bill which if it passed into law, is calculated to add considerably to the grave discontent already visible owing to many causes in all sections of the Indian people.

The Afghan Campaign.

Peace Delegates to British Lines.

SIMLA, July 21.

A Press Communique says:—The contents of a letter from the Amir dated 18th July, were telegraphed from Landi Kotal to Simla this morning. The Amir's letter is unusually brief. After expressing his great pleasure at the friendly sentiments in His Excellency's letter of the 8th July and explaining that it is now unnecessary to reply to each point in detail, he announced that the Afghan peace delegates to whose number he has now added S. Abdul Rahman Khan, late envoy with the Government of India will arrive at British lines on the 24th July. The letter concludes with a hope that "God Willing, peace between both friendly powers will be established in the near future and the honourable object of both parties attained."

Further Developments.

A Press Communique dated 21st says:—No information of further development had been received from Chitral Khairab is reported quiet, Laskars having apparently dispersed to their homes. Small parties of raiders are however still believed to be out in the neighbourhood of Ali Musajid and Fort Mande and also in Kajuri plain. There is no change in the situation on other parts of the front.

The A. P. O. send us the following correction:—The letter from the Australian Women's Service League concerning Fiji was addressed to Mrs. Jehangir Petit who is a member of the Bombay Women's Council and not to the President as previously stated.

A Press Communique says:—The Secretary of State has authorized the Ottawa Mint to sell on his behalf telegraphic transfers on India without limit of amount for gold to be tendered at that mint at the rate of one rupee for 9.4168 grains of fine gold.

